

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Sciences

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

**Sharenting – nadměrné sdílení informací o dětech
jejich rodiči**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Studijní program:

REHABILITACE

Autor: Anna Hlavinková

Vedoucí práce: Mgr. Ing. Renata Švestková, Ph.D.

České Budějovice 2021

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci s názvem **Sharenting – nadměrné sdílení informací o dětech jejich rodiči** jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby bakalářské práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé bakalářské práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 30. 4. 2021

.....

Anna Hlavinková

Poděkování

Mé poděkování patří Mgr. Ing. Renatě Švestkové, Ph.D. za odborné vedení, trpělivost a ochotu, kterou mi v průběhu zpracování bakalářské práce věnovala. Poděkování také patří mé rodině, příteli a kamarádům za podporu a trpělivost během studia.

Sharenting: Nadměrné sdílení informací o dětech jejich rodiči

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá tématem Sharenting – nadměrné sdílení informací o dětech jejich rodiči.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část bakalářské práce je dále zpracována v pěti kapitolách, které se zabývají rizikovým chováním, rodinou, aktuálně nejvyužívanějšími sociálními sítěmi, právním pojetím sharentingu a samotným sharentingem.

V praktické části jsou zmíněné cíle a hypotézy, které byly zpracovány pomocí kvantitativního typu výzkumu, technikou dotazník. Výzkumný soubor zahrnoval celkem 221 respondentů, který byl tvořen rodiči, kteří jsou aktivní na sociálních sítích a mladými lidmi (budoucími rodiči) ve věku od 18 do 26 let. Výběr respondentů byl záměrný, metodou sněhové koule.

Z výsledku této bakalářské práce jsme zjistili, že rodiče znají rizika spojená se sdílením soukromých informací, fotografií, videí na internetu a sociálních sítích. Dále jsme zjistili, že rodiče tyto informace sdílejí z důvodu vytváření virtuálních rodinných alb, sdílením vzpomínek s vzdálenými příbuznými a přáteli. Rodiče se svých dětí nedotazují na schválení sdílení fotografií, videí atp. na sociálních sítích. Při vyhodnocování dotazníků jsme obdrželi různé názory od potencionálních budoucích rodičů, kteří ve většině odpovídali negativně na sdílení informací o dětech na internetu. Výsledky této bakalářské práce mohou být podkladem pro další diskusi o této problematice. Dále mohou být podnětem pro nejrůznější vzdělávací osvětové programy nejen pro rodiče, ale i širokou veřejnost.

Klíčová slova

Sharenting; sociální sítě; rodičovství; práva dítěte; digitální stopa

Sharenting: Oversharing Information about Children by their Parents

Abstract

The bachelor's thesis deals with the topic of Sharenting - excessive sharing of information about children by their parents.

The work is divided into theoretical and practical part. The theoretical part of the bachelor's thesis is further elaborated in five chapters, which deal with risky behaviour, family, currently the most used social networks, the legal concept of sharenting and sharenting itself.

The practical part is mentioning the goals and hypotheses, which were processed using a quantitative type of research, the questionnaire technique. The research sample included a total of 221 respondents, which consisted of parents who are active on social networks and young people (future parents) aged 18 to 26 years. The selection of respondents was targeted, using the snowball method. From the results of this bachelor's thesis, we found that parents know the risks associated with sharing private information, photos, videos on the Internet and social networks. We also found that parents share this information to create virtual family albums, by sharing memories with distant relatives and friends. Parents do not ask their children for approval to share photos, videos, etc. on social networks. When evaluating the questionnaires, we received different opinions from potential future parents, who mostly answered negatively to the sharing of information about children on the Internet.

The results of this bachelor thesis can be the basis for further discussion on this issue. Furthermore, they can be an incentive for various educational and awareness programs not only for parents but also for the general public.

Key words

Sharenting; Social Sites; Parenting; Rights of the Child

Obsah

Úvod	8
1 Rizikové chování.....	9
1.1 Prevence rizikového chování	10
2 Rodina.....	13
2.1 Rodičovství	14
2.2 Rodičovská role	15
3 Sharenting	16
3.1 Sharenting v České republice	17
3.2 Pozitiva sharentingu.....	18
3.3 Negativa sharentingu	18
4 Právní pojetí sharentingu	19
4.1 Podoba	19
4.2 Právo na soukromí	20
4.3 Judikatura týkající se práv dítěte	20
4.4 Rodičovská odpovědnost	20
5 Aktuálně nejvyužívanější sociální sítě z pohledu sharentingu	22
5.1 Sociální sítě.....	22
5.1.1 Facebook.....	23
5.1.2 Instagram	24
5.1.3 TikTok	24
6 Rizika a dopady sharentingu.....	25
6.1 Kyberšikana	25

6.2	Šikana	26
6.3	Pedofilie	26
6.4	Zneužití osobních údajů.....	27
6.5	Netolismus	27
7	Metodika výzkumu.....	29
7.1	Cíle práce	29
7.2	Hypotézy	29
7.3	Operacionalizace pojmů	29
7.4	Popis výzkumného souboru	30
7.5	Výzkumné metody	30
7.6	Realizace výzkumu a etika výzkumu.....	30
8	Výsledky výzkumu	32
8.1	Specifika respondentů.....	34
9	Diskuse.....	47
10	Závěr.....	51
11	Seznam použitých zdrojů.....	53
12	Seznam tabulek a obrázků.....	60
13	Seznam zkratk.....	62
14	Seznam příloh	63

Úvod

Sharenting je pojmenováním chování rodičů, kteří žijí aktivně v online světě a mimo jiné sdílí informace a citlivý obsah o svých vlastních dětech. Takové konání má své dopady a svá rizika, která si rodiče často neuvědomují. Tato problematika se dotýká mnoho sfér lidského života jak v reálném, tak internetovém směru počínaje porušováním práv na soukromí dítěte, psychické dopady na dítě a v nejzávažnějším případě může dojít až záležitostem pedofilie. Z tohoto důvodu lze tedy sharenting považovat za čím dál větší problém dnešní internetové moderní společnosti.

O tuto problematiku jsem se začala zajímat z důvodu vlastních zkušeností v rodině a přesvědčení o tom, že rodiče by měli zodpovědněji přistupovat ke sdílení soukromých a citlivých informací nejen o svých dětech, ale i o nich samotných. Podnětem pro vypracování této práce byla nepochopitelná popularita u rodičů dělit se s uživateli sociálních sítí o fotografie, videa nebo citlivé informace, které mohou dětem způsobit případné komplikace v jejich budoucím či přítomném životě. Na základě této myšlenky jsem provedla analýzu sociálních stránek a webových portálů, kde jsem se přesvědčila, že mnohým rodičům nedochází, jak jednoduše lze jimi sdílené informace zneužít a jak je v této oblasti pomyslná hranice mezi dobrem a zlem tenká. Proto jsem se rozhodla provést výzkum a zjistit, zda si rodiče uvědomují rizika „postování“ citlivých údajů o svých dětech, jaký mají důvod k tomu, aby poskytovali uživatelům fotografie, videa, osobní údaje a zda bezmyšlenkovitě takto konají pro posílení jejich sebevědomí, či se svých dětí dotazují, jestli mohou fotografií nebo video sdílet s ostatními lidmi v online prostředí.

1 Rizikové chování

V oblasti psychologie, kriminologie a sociální pedagogiky je rizikové chování široce zkoumaným pojmem dnešní společnosti (Sobotková a kol., 2014). Na tuto definici navazuje Procházka (2012), který rizikové chování zařazuje do studia mnoha oborů, jako je např. speciální pedagogika, psychologie a sociologie. Dále uvádí, že rizikové chování narušuje bezkonfliktní soužití ve společnosti. Šafářová (2002) uvádí, že v dané společnosti rizikové chování upozorňuje na širokou a nehomogenní škálu pojmů, které charakterizují rizikové chování. Mezi tyto pojmy patří např. delikvence, predelikventní chování, problémové chování, agresivní chování, asociální chování, návykové chování apod. (Šafářová 2002). Bělík (2017) dále rizikové chování rozděluje na několik druhů řazené ve škále od extrémních projevů až po hranici patologie chování. Rizikové chování podle Vágnerové (2014) lze rozdělit rizikové chování na dvě úrovně, a to agresivní a neagresivní. Mezi neagresivní formu autorka řadí například lhaní, útěky z domova, záškoláctví. Tato forma rizikového chování nepoškozuje zdraví druhého ani společnosti. Naproti tomu stojí agresivní forma, která obsahuje rizikové chování jako je šikana, rasismus, násilí, kyberšikana atd. Za touto formou se vyskytuje fyzické napadání druhého a porušování společenských norem a hodnot.

Sobotková a kol., (2014) popisuje pojem rizikové chování jako nadřazené k delikventnímu, problémovému, antisociálnímu a disociálnímu chování. Rizikové chování je takové chování, které přímo nebo nepřímo poškozuje psychosociální, či zdravotní stav dané společnosti (Macek, 2003).

Do rizikového chování dle Sobotkové a kol., (2014) lze zařadit:

- Záškoláctví,
- lhaní,
- agresivita,
- násilné chování, šikana, kyberšikana,
- vandalismus,
- rizikové chování na internetu,
- extremismus,
- rasismus, intolerance atd.

Za rizikové chování je považováno takové chování, které vytváří zdravotní, sociální a výchovná rizika v dané společnosti (Miovský, 2010). Dále autor uvádí, že rizikové chování se negativně promítá v životě jedince. Širůčková (2015) však uznává, že rizikovost chování se určuje dle proměnlivosti, variability a odchylnosti od normálu.

Vznik rizikového chování dle Krause a Hroncové (2010), je vyvoláno dvěma typy faktorů. Prvním typem, který se uvádí v kontinuitě s osobností dítěte, se nazývá vnitřní (endogenní) faktor. Povaha tohoto faktoru je spjata s biologickým (faktory vrozené) a psychologickým (faktor ovlivňující proces vývoje osobnosti) charakterem. Druhým typem vzniku rizikového chování je vnější (exogenní) faktor. Tento faktor nalezneme ve škole, v rodině, médiích apod. Oba faktory se mohou navzájem prolínat a můžeme tak hovořit o multifaktorovém přístupu, což znamená, že na vznik rizikového chování současně participuje více faktorů (Kraus, Hroncová 2010).

1.1 Prevence rizikového chování

Celospolečenskou povinností národní vlády a evropských, či světových organizací (WHO a OSN) je prevence rizikového chování. Jednou z priorit je ovlivnění a zmírnění či úplné odstranění zdravotních důsledků rizikového chování. Světové organizace podnikají kroky pro celosvětovou společnost, nejen pro děti a mladistvé, které by měly vést ke zmírnění důsledků rizikového chování. Tyto kroky zahrnují různé preventivní besedy, mimoškolní aktivity apod. (Kabíček, 2014).

Jak uvádí Průcha, Walterová a Mareš (2003) z pohledu pedagogického je prevence definována jako soubor různých opatření, které se zaměřují na předcházení nežádoucím jevům jako sociálně patologické jevy, poškození či onemocnění. Miovský (2015) k tomu dodává, že se za prevenci rizikového chování považují jakékoli možné typy vzdělávacích, výchovných, zdravotních či sociálních a jiných intervencí zaměřující se na předcházení výskytu rizikového chování, restrikci jeho dalšího progresu a zmírnění již existující formy projevu rizikového chování či pomoc řešení jeho důsledků. Skopalová (2010) považuje rodinu za prvotní faktor v rámci preventivního působení. Dítě si v rodině osvojuje základy svého hodnotového systému, zejména při společně stráveném volném čase (Skopalová, 2010).

V České republice je systém prevence nastaven dle Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT). MŠMT má v oblasti primární prevence rizikového chování své role. Ty jsou označovány jako:

- koordinační – MŠMT koordinuje spolupráci všech subjektů na horizontální a vertikální úrovni, podporuje vytváření vazeb subjektů, které se realizují či spolupodílejí na vytyčených prioritách.
- koncepční – stanovení základních strategií v daných oblastech, stanovování priorit a cílů na příští období.
- legislativní – vytváří legislativní podmínky pro oblast primární prevence (návrhy novelizací právních předpisů, metodické pokyny a doporučení).
- metodická a informační – zde je role metodického vedení a předávání informací všem subjektům v rámci primární prevence, a zřizuje internetový informační komunikační systém.
- finanční podpora – tvoření materiálních, personálních a dalších podmínek, které jsou nezbytné pro vlastní realizaci prevence ve školství (dotační řízení), zabezpečení systému hodnocení kvality.

Primární prevenci lze rozdělit na vertikální a horizontální úroveň, kdy vertikální úroveň má na starosti MŠMT Odbor speciálního vzdělávání, prevence a institucionální výchovy MŠMT, pod níž spadá Krajský školský koordinátor prevence, Pracovník krajského úřadu – odbory školství; dalším odvětvím je Metodik prevence, Pracovník školského poradenského zařízení a posledním souborem je Školní metodik prevence, Pedagogicky pracovník školy, či školského zařízení (MŠMT, 2017). MŠMT v horizontální úrovni koordinace v rámci primární prevence iniciuje a podporuje spolupráci při dosahování úkolů. Dále nese odpovědnost za realizaci strategie a spolupracuje s orgány samosprávy a státní správy (MŠMT, 2013). MŠMT v rámci prevence rizikového chování vytvořilo metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních. V metodickém doporučení definuje formy rizikového chování: *Agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extrémismus, rasismus a xenofobie, homofobie; záškoláctví; závislostní chování, užívání všech návykových látek, Netolismus, gambling; rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazu;*

spektrum poruch příjmu potravy; negativní působení sekt; sexuální rizikové chování
(MŠMT, 2010, s. 6).

Tématem rizikového chování je důležité se v dnešní společnosti zabírat z důvodu jeho aktuálnosti a vysoké rizikovosti. Další podkapitoly rizikového chování práce rozebírá v kapitole 6, která se zabývá daným rizikovým chováním v souvislosti s nadměrným sdílením informací rodiči o jejich dětech – sharentingem.

2 Rodina

Rodina je společenskou skupinou, která je spojena manželstvím, či pokrevními vztahy, odpovědností a vzájemnou pomocí (Hartl, Hartlová, 2000). Krebs (2010) na tuto definici navazuje tím, že uznává rodinu jako první a nejdůležitější sociální prostředí, se kterým se dítě setkává. Dle Sobotkové (2007) je rodina brána jako soubor částí a vztahů mezi nimi. Kramer (1980) charakterizuje rodinu jako skupinu lidí se společnou historií, přítomnou realitou a úzkými psychologickými a emocionálními vazbami, kde jsou členové skupiny vázáni dědičností, manželskými svazky, adopcí, či společným životem. Dle Knotkové (2004) je rodina charakterizována jako základní, primární, neformální sociální skupina různé velikosti, vnitřní struktury a rozličných vazeb na společnost. Na tuto charakteristiku navazuje Strašíková (2004), která uvádí, že rodina je chápána jako malá společenská skupina čili společenství osob, které je navzájem propojeno příbuzenskými vztahy a svazky, kde se vytváří citová pouta, která jsou zřídka plně nahraditelná, jelikož vznikají silné vazby a určitá vzájemná závislost (Strašíková, 2004).

Stašová (2001) uvádí, že úkolem manželů případně partnerů je utvářet v domácnosti a rodině takové prostředí, ve kterém se budou cítit dobře a spokojeně nejen oni, ale i jejich děti. Rodina se tedy vyznačuje několika funkcemi. První funkcí, kterou autorka uvádí je biologicko – reprodukční funkce, která je důležitá v každé rodině, jelikož je zde zaručeno pokračování rodiny v budoucnosti a také je v této funkci patrné uspokojení potřeb jak biologických, tak sexuálních. V opozici tomuto tvrzení stojí Procházka (2012), který uvádí, že v dnešních rodinách tato funkce na své důležitosti poměrně ztrácí. Další funkcí, kterou Stašová (2001) uvádí, je funkce sociálně – ekonomická, kdy rodina a její členové ovlivňují trh práce jako spotřebitel, či konzument. Za nejdůležitější funkce považujeme funkci výchovnou a emocionální. Podstatou výchovné funkce je předání hodnot, norem a vzorců jednání ze strany rodičů vůči dítěti (Procházka, 2012). Další důležitou funkcí v rodině je dle našeho uvážení funkce emocionální, kterou Stašová (2001) pojmenovává jako sociálně-psychologickou funkci. Autoři Výrost a Slaměník (2008) označují tuto funkci jako důležitou a nezastupitelnou. Díky této funkci má každý člen v rodině pocit, že je bezvýhradně přijat, že do této rodiny patří a může s dalšími členy rodiny sdílet své potřeby, radosti a strasti ve svém životě. Na toto upozorňuje Procházka (2012), který zmiňuje fakt, že pokud tato funkce není v rodině zastoupena, rodina se často rozpadá a jedinci mají poté problémy s emocemi ve svém životě. Stašová (2001) udává důležitý

fakt, že tuto funkci není v uspokojivé míře schopno nahradit žádné jiné zařízení či instituce.

2.1 Rodičovství

Rodičovství znamená plnění úkolů, které jsou spojené s výchovou dítěte tak, aby dospělo v nezávislého a samostatného jedince. Za počátek rodičovství Vágnerová (2007) považuje početí nebo osvojení dítěte. Příprava na roli rodiče má sociální charakter a rodičovská role je dána sociálně (Vágnerová 2007). Rodičovství má biologický základ a jedinec se na zásadní životní změnu připravuje fyzicky, psychicky i sociálně (Vágnerová, 2007). Vágnerová (2007) dále uvádí, že rodičovství s sebou nese i chvíle beznaděje, vyčerpanosti, frustrace a další emoce na široké škále rozporuplných pocitů.

V dospělém věku je rodičovství nejen projevem generativity, ale i určitým způsobem naplnění intimity, jelikož zde vznikají hluboké citové vazby, které přetrvávají po celý život (Vágnerová, 2007). Jsou zde určité aspekty, které ovlivňují motivaci k rodičovství, mezi které patří například zkušenosti z dětství, materiální a ekonomické zabezpečení, nalezení vhodného partnera pro zaležení rodiny, vzor vlastních rodičů atp. (Vágnerová 2007).

2.2 Rodičovská role

Bytí rodičem neboli rodičovská role se považuje za podstatnou součást vnitřní identity každého dospělého člověka. Tato role je psychicky a sociálně význačná a biologicky podmíněná. Má tak vliv na osobnost, uvažování, emoční prožívání a mezi lidské vztahy člověka (Vágnerová, 2007).

Jediná role, která je dle Vágnerové (2007) nepochybně nadřazena je role rodičovská, jelikož je rodič autoritou dítěte. Úlohou rodiče je pečovat o dítě, tudíž je dítě na něm velmi závislé. Rodič má také právo rozhodovat o všem, co se jeho dítěte týká (Vágnerová, 2007).

Rodiče, jako nejdůležitější vychovatelé mají odpovědnost za výchovu svých dětí, a to nejen v rodinném prostředí. Úspěšnost rodinné výchovy je podmíněna dobrým životním způsobem rodičů a dětí. Ten zahrnuje správnou výchovu dětí i ve volném čase. Rodina je tedy také místem, které zahrnuje odpočinek, herní aktivity a různé esteticko – výchovné činnosti. Můžeme sem zařadit i rodinné procházky, výlety, návštěvy u příbuzných, přátel, dovolené, domácí kutilství, práce na zahradě atd. (Bůžek, Michalík, 2000). Dále Bůžek a Michalík (2000) uvádí, že děti a mladí lidé často strádají nedostatkem času rodičů. Společně prožitý volný čas rodičů s dětmi je však příležitostí k lepšímu vzájemnému poznání a rozvoji vztahů. Základem socializace dítěte je rodinné prostředí. Způsoby chování, které jsou vedené z pozice rodičovských vzorů a modelů, ovlivňují budoucí chování dětí (Bůžek, Michalík, 2000).

Rodinné prostředí je základem socializace dítěte. Způsoby chování vedené z pozice rodičovských vzorů a modelů ovlivňují děti v jejich budoucím chování. V rámci identifikace se dítě setkává se vzorovým a modelovým chováním rodičů daným mimo jiné jejich osobnostními charakteristikami, rodinnými vztahy, které se odehrávají v rámci životního cyklu a dalšími faktory (Štěrbová, 2013, s.26).

3 Sharenting

Tento poměrně nový pojem je spojením anglických slov „share“ (sdílet) a „parenting“ (rodičovství). Jedná se o nadměrné sdílení informací o dětech jejich rodiči, jako jsou fotografie, videa, či aktivity, které děti vykonávají. Mezi citlivý obsah tohoto typu se řadí také fotografie ultrazvuku, dětské diplomy, zakládání dětem jejich vlastní profily na různých sociálních sítích atd. Skrze sociální sítě se dozvídáme podrobné informace o lidech z našeho okolí. Digitální identita se vytváří v momentě, kdy je zveřejněna první fotka dítěte, které však tuto činnost není schopno ovlivnit. Ve většině případů jde o šíření soukromí bez souhlasu dítěte nebo o takovém konání děti ani nevědí. Svou roli zde tedy hraje právo dítěte na soukromí v Úmluvě o právech dítěte. Případná rizika a dopady, které mohou velice jednoduše nastat, si rodiče často neuvědomují (Kopecký, Szotkowski, 2018). Dle Plunketta (2019) rodiče vytvářejí dětem digitální stopy ještě před narozením, a to sdílením ultrazvukových fotografií na sociálních sítích.

Sharenting se vyznačuje jako střet zájmů dvou práv, kdy se na jedné straně jedná o právo dítěte na soukromí a jeho ochranu a proti tomu stojí právo rodičů sdílet s veřejností informace ze života dětí. Rodiče jsou jakýmsi strážcem nebo ochráncem osobních údajů svého dítěte a jejich sdílení informací je zároveň v souladu s právními předpisy Evropské unie a s judikaturami Evropského soudu pro lidská práva (Bessant, 2018). I přes absenci osobních údajů na profilu uživatele sociální sítě, poskytují fotografie a videa metadata, která usnadňují označování uživatelů a automatické rozpoznávání obličejů na fotografiích. Tím se hromadí diskrétní a osobní informace o daných uživateli. Fotografie tak mohou být změněny a znovu použity na nelegálních internetových stránkách. Veškeré fotografie dětí mají potenciál stát se krmivem posměchu a šikany (Bessant 2018). Sharenting představuje závažný zásah do lidských práv nezletilých. U poskytovatelů sociálních médií, kteří se provinili zanedbáním povinností vůči uživatelům sociálních sítí, bylo často zjištěno, že nedodržují GDPR (Donovan, 2020). Steinberg (2017) uvádí například jednu matku, která zjistila, že nevinné fotografie se mohou „raketovým“ způsobem dostat do nesprávných rukou. Matka zveřejnila fotografie svých malých dětí během vykonávání potřeby na toaletě. Později se však dověděla, že k jejím příspěvkům na sociální síti má přístup široká veřejnost a fotografie jejích dětí si stahovali a upravovali cizí lidé, kteří je dále sdíleli na webových stránkách užívaných pedofily.

Sociální média však nabízejí rodičům i mnoho pozitivních výhod. Když rodiče sdílejí na sociální síti nebo blogu informace o životě svých dětí, jsou tak schopni se spojit s přáteli a rodinou, kdy často dostávají pozitivní zpětnou vazbu. Internetové publikum reaguje pomocí tlačítka „To se mi líbí“ a tím se tak rodiče cítí podporováni ve svém rozhodnutí sdílet informace o svém životě a o životě svých dětí. Proto nadále zveřejňují tyto příspěvky v čím dál větším množství a kratším časovém rozmezí. Rodiče však často sdílejí intimní obsah, aniž by byli plně informováni o možných rizicích zveřejňovaných příspěvků (Steinberg, 2017). Na toto navazuje Simon (2011), který uvádí, že je důležité, aby si rodiče tuto problematiku uvědomovali a mohli tak předejít možným rizikům v budoucím životě jejich dítěte.

3.1 *Sharenting v České republice*

Univerzita Palackého v Olomouci a společnost O2 Czech Republic se společně zabývali výzkumem *Rodič a rodičovství v digitální éře*, který se zaměřuje na problematiku sharentingu. Do tohoto výzkumu, který přinesl řadu zjištění o výskytu sharentingu v České republice, se zapojilo více než 1000 rodičů (Kopecký, Szotkowski, 2018). Prostředí sociálních sítí je nejčastěji využíváno rodiči (74 %), kteří zde umísťují fotografie svých dětí a sdílejí je s uživateli v režimu „přátel“ (tzn. fotografie jsou přístupné pouze vybranému okruhu osob, které jsou zařazeny do profilu přátel.) Rodiče také využívají zcela veřejné sdílení, a tak jsou fotografie přístupné všem uživatelům dané sociální sítě, kterou rodiče využívají (5 %) (Kopecký, Szotkowski, 2018). Fotografie svých dětí mají rodiče uložené v e-mailových schránkách (20,68 %) nebo je umísťují na internetová úložiště – Dropbox, Google Drive, OneDrive, iCloud apod. (19,12 %). Z dotazovaných rodičů 14 % fotografie dětí nezveřejňuje na žádnou z internetových sociálních sítí či úložiště (Kopecký, Szotkowski, 2018). Výzkum byl zaměřen na to, jaké fotografie svých dětí rodiče na internetu sdílí. Posuzuje se obsah fotografie, kde je možno dítě identifikovat podle obličeje, zda obsahují sexuální obsah, či jsou děti částečně obnaženy a je tak možné posoudit jejich identitu. 3,5 % rodičů také uvedlo, že nahrávají fotografie dětí v novorozeneckém, či kojeneckém věku (Kopecký, Szotkowski, 2018).

Mezi nejčastější typy fotografií dětí na internetu jsou oslavy, dovolené, podstatné milníky života dětí, anebo fotografie, které jsou pro rodiče vtipné či roztomilé (Kopecký, 2019).

3.2 *Pozitiva sharentingu*

Rodiče se díky online prostředí mohou podělit o úspěchy svých dětí, předávat rady a zkušenosti o rodičovství a pyšnit se svým narozeným dítětem. Sharenting také může vést k podpoře rodičů, které patří do komunity rodičů dětí s různým stupněm mentálního či tělesného postižení. Rodiče si mohou vzájemně vyměňovat názory a doporučení na různé organizace. Díky sharentingu tak může dojít ke zveřejnění daného problému rodiny a následné pomoci od společnosti např. vytvořením transparentního účtu apod. což vede k ekonomickému vzrůstu rodiny či samotného dítěte (Steinberg, 2017).

Sharenting může i pomáhat. Díky sdílení fotografií, videí atd. je možné propagovat projekty, či organizace, které pomáhají lidem v nesnázích. Příkladem je samotná webová stránka www.zivotsesyndromem.cz a www.betcs.cz (viz Příloha 2) o Beátce a dalších dětech i dospělých, kteří trpí Treacher Collins syndromem (TCS) nebo Goldenhar syndromem (GS). Na webových stránkách je vysvětleno, s čím se daný jedinec potýká, jaký je jeho příběh a jaké jsou aktivity organizace, kterou propagují. Další možnou pomocí, kterou může sharenting poskytnout jsou různé sbírky pro děti, na operace, na zdravotnické a kompenzační pomůcky atp. Takovým příkladem je třeba Oliverek, který trpí Spinální svalovou atrofií (SMA). Pro chlapečka, kterému jsou nyní 2 roky, byla uspořádána sbírka na lék. Pro Oliverka byla sdílena sbírka na Instagramu, ale má i svou vlastní webovou stránku www.nadejeprooliho.cz (viz Příloha 2).

3.3 *Negativa sharentingu*

Negativní vnímání sharentingu spočívá v tom, že děti posuzují sdílení fotografií, videí apod. svými rodiči na internetu jako porušení vlastního soukromí. Děti takové informace mají za velmi intimní věc a chtějí rozhodovat o tom, zda rodiče mohou s těmito prostředky nakládat. Únik fotografie dítěte ze soukromých kruhů „přátel“ na sociálních sítích, je taktéž negativem sharentingu, poněvadž může vést ke zneužití jinými osobami jako ilustrační obrázky nebo reklamy. Internetové publikum může mít negativní reakce na sdílené fotografie, informace apod. Tyto reakce mohou vyvolat negativní dopad na sebevědomí dítěte. Z důvodu sdílení obsahu má dítě později problém s utvářením vlastní identity, např. u celosvětově rozšířených „mama blogů“ (Kopecký, 2019).

4 Právní pojetí sharentingu

V českém právu zatím neexistuje právní úprava fenoménu „sharenting“. Když se tedy bavíme, jak se české právo kouká na soukromí jedince v online prostředí, můžeme jednoznačně usoudit, že se hlavně opíráme o jedno ze základních práv člověka obsaženého v listině práv a svobod, a to právo na soukromí. Tato listina je v českém právu obsažena v čl. 8 usnesení o přidání listiny základních práv a svobod do ústavního pořádku ČR (Zákon č. 2/1993 Sb.). Na základě tohoto práva bylo tedy nutno definovat soukromí v různých oblastech, a to tedy i v oblasti online sféry. Toto se událo v roce 2012 při kompletní rekonstrukci českého občanského práva, schválením nového občanského zákoníku (NOZ) (Zákon č. 89/2012 Sb.). V tomto novém zákoně se zákonodárci věnovali definici tzv. podoby, tedy všechny formy možného sdílení citlivých informací prostřednictvím internetu. Tato podoba je definována v §84. Dále v §85 je vymezení pojmu rozšiřování podoby v §85 a problematiku udání svolení nebo odebrání svolení na sdílení řeší v §87 (Chaloupková, Holý a kol., 2018). Podrobněji uvedeno v Příloze č. 3.

4.1 Podoba

Podoba člověka je jedním z projevů osobní povahy a jako taková představuje stránku osobnosti člověka. Podoba člověka zahrnuje charakteristické rysy, znázorňující jeho individualizovaný vzhled. Předmětem práva na podobu je identifikovatelná podoba fyzické osoby jako jedna z významných hodnot jednotlivce. Podmínkou ochrany práva na podobu je, že osoba je na základě zobrazení identifikovatelná (Chaloupková, Holý a kol., 2018). Viz Příloha č. 3.

Zachytit podobu člověka lze jen a pouze s jeho souhlasem. Stejně tak je vyžadován souhlas člověka s šířením jeho podoby. Je-li však dán souhlas se zobrazením podoby člověka, za okolností, z nichž je očividné, že toto zobrazení bude šířeno, platí, že takový člověk souhlasí s rozmnožováním a rozšiřováním tohoto zobrazení obvyklým a předvídatelným způsobem. V případě neoprávněné intervence do práva na podobu se lze domáhat jak nároků z ochrany osobnosti dle § 82, tak i obecných nároků dle občanského zákoníku – náhrady majetkové a nemajetkové újmy a bezdůvodného obohacení (Chaloupková, Holý a kol., 2018). Viz Příloha č. 3.

4.2 Právo na soukromí

Právo na soukromí lze vymezit jako právo fyzické osoby, která dle vlastního uvážení rozhodne, zda mají být skutečnosti jejího osobního soukromí zpřístupněny jiným, případně v jakém rozsahu a jakým způsobem. Zároveň má fyzická osoba možnost se bránit proti neoprávněným zásahům do této sféry ze strany jiných osob s rovným právním postavením. Součástí soukromého života je též rodinný život zahrnující i vztahy mezi blízkými příbuznými (Chaloupková, Holý a kol., 2018). Viz Příloha č. 3.

4.3 Judikatura týkající se práv dítěte

V kontextu této bakalářské práce je třeba zmínit zákony a dokumenty týkající se práv dítěte. Mezi nejhlavnější patří Úmluva o právech dítěte (dále jen „Úmluva“), která je bezpochyby nejpodstatnějším dokumentem v odvětví ochrany práv dětí. Dne 20. listopadu roku 1989, byl dokument přijat Valným shromážděním OSN s účinností od 2. září 1990. Česká republika úmluvu podepsala dne 30. září 1990 s nabytím účinnosti dne 6. února 1991. Článek 1, který se nachází v této Úmluvě říká, že dítě je každá lidská bytost mladší osmnácti let (Zákon č.104/1991 Sb.). Dále v článku 13 je zmíněno, že dítě má právo na svobodu projevu, čímž se rozumí, že dítě má právo svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace o své osobě bez ohledu na hranice, a to jak ústně, tak písemně, či tiskem. Dle článku 16 nesmí žádné dítě být vystaveno zasahováním do jeho soukromého života, a to ani rodiny, domova, či korespondence a nezákonným útokům na svou čest a pověst. Dítě má rovněž právo na ochranu proti těmto útokům, či zásahům do jeho soukromí (Zákon č. 104/1991 Sb.).

4.4 Rodičovská odpovědnost

Dle Úmluvy o právech dítěte je rodičovská odpovědnost taková, že:

- Dle čl.18 mají rodiče odpovědnost za výchovu a vývoj dítěte
- Dále dle čl. 27 rodiče nesou odpovědnost o zabezpečení dítěti právo na životní úroveň, která je nezbytná pro tělesný, duševní, duchovní, mravní a sociální rozvoj (Zákon č. 104/1991 Sb.).

Pojem rodičovská odpovědnost je zastřešující výraz pro souhrn všech práv a povinností zařazených do druhé skupiny práv a povinností mezi rodiči a dětmi. Jde o všechna práva a povinnost spočívající v:

- Péči o dítě, zahrnující zejména péči o jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj,
- ochraně dítěte,
- udržování osobního styku s dítětem,
- zajišťování jeho osobní výchovy a vzdělání,
- určení místa jeho bydliště,
- jeho zastupování,
- spravování jeho jmění (viz. Obrázek č. 1)

Všechny tyto povinnosti a práva rodičů vznikají narozením dítěte (příp. rozhodnutím o osvojení, pokud jde o osvojitele) a zanikají v den, kdy dítě nabude plné svéprávnosti – plnoletosti (resp. rozhodnutím o osvojení, pokud jde o rodiče) (Hrušáková, 2014).

Obrázek č. 1: Desatero rodičů

Desatero rodičů

1. Dítě, které je milováno, je schopno lásky
2. Dítě, které prožívá pocit bezpečí, se naučí důvěřovat
3. Dítě, které je obklopeno přátelstvím, se naučí laskavosti
4. Dítě, s nímž se hraje rovná hra, se naučí spravedlnosti
5. Dítě, které je chváleno, získá sebedůvěru
6. Dítě, které se setkává s tolerancí, se snáze naučí trpělivosti
7. Dítě, které je ponižováno, ztrácí sebedůvěru
8. Dítě, které je vystavováno posměchu, se začne stydět
9. Dítě, které je bito, se naučí prát
10. Dítě, které je nadměrně kritizováno se naučí odsuzovat

(Zdroj: www.nasedite.cz, 2021)

5 Aktuálně nejvyužívanější sociální sítě z pohledu sharentingu

Uživatelé online prostředí a internetových služeb, mohou ke sdílení informací, fotografií a dalších dat využívat sociální sítě, či webové portály. Na webových portálech se často vyskytují pod fotografiemi různé diskuze a komentáře. Na sociálních sítích tento jev není tak často vidět. Zde se spíše vyskytují komentáře, které ve většině případů lichotí uživatelům, kteří daný obsah na sociální síť nahráli.

Nejčastěji využívanou internetovou službou pro uživatelské sdílení soukromých informací jsou sociální sítě. Mezi ty nejoblíbenější sociální sítě se řadí Instagram, Facebook a nyní i fenomén TikTok, kam uživatelé nahrávají videa na různá témata viz níže.

Samotný internet je klasifikován jako celosvětová počítačová síť, která umožňuje bez ohledu na vzdálenost vzájemnou, a především rychlou komunikaci počítačů. Podmínkou pro využívání služeb, je připojení se do internetové sítě. Jedná se o poměrně nové médium, které si získalo velmi rychle celosvětovou popularitu v současné době. Dle Pavlíčka (2010) je internet hlavní platformou nových médií, díky níž je umožněno nespočetné množství využití, mezi něž patří například i komunikace.

Komunikace na internetu může být realizována dvěma typy:

- První typ – probíhá za pomoci elektronické pošty, nevyžaduje okamžitou reakci adresáta a sdílení tak bývají promyšlenější a obsáhlejší.
- Druhý typ – Zde se jedná o synchronní komunikaci, u níž dochází k okamžité interakci za pomoci chatovacích nástrojů (Pavlíček 2010).

5.1 Sociální sítě

Ve 21. století se internetové sociální sítě začali považovat za nový fenomén, který změnil podobu společnosti po celém světě. Dle jejich využití se sítě dají rozdělit na:

- osobní (Facebook, Instagram, Tik Tok)
- profesní (LinkedIn, Xing)
- edukační (Microsoft Teams, Zoom Cloud Meetings, Google Class Room)

V dnešní epidemiologické situaci spojené s onemocněním Covid 19 se více rozšiřují edukační sociální sítě (Kožíšek, Písecký, 2016). Ty můžeme dále rozdělit na:

- Profilově založené sociální sítě (Facebook, Badoo, Tieba, VKontakte, LinkedIn);
- Obsahově založené sociální sítě (YouTube.com, Instagram, Snapchat, Last.fm, Pinterest);
- Virtuální sociální sítě (Second Life, World of Warcraft, World of Tanks);
- Micro-blogovací sociální sítě (Twitter, Jaiku);
- Komunikační služby (Facebook Messenger, WhatsApp, Viber) (Internetem bezpečně, 2019) viz Příloha č. 4.

Kožíšek a Písecký (2016) uvádějí, že prostřednictvím internetu a sociálních sítí si uživatelé vytvářejí vlastní obsah, který mohou upravovat prostřednictvím příspěvků. Autoři popisují internet a sociální sítě jako službu, kde si daný jedinec může samostatně vytvářet profily a identity, díky kterým se může spojovat a sdílet například své dojmy z dovolené, oslav, významných okamžiků atp. s druhými lidmi. V současné společnosti pro mnoho lidí internet důležitý, při zakládání svých profilů přijímají žádosti i od cizích lidí, sdílí s nimi osobní informace a neuvědomují si žádná rizika zneužití. Na což při výskytu moderních technologií navazují nově vzniklé pojmy jako např. sharenting.

5.1.1 Facebook

Nejrozšířenější sociální sítí je Facebook, jehož služby využívá více než jeden a půl miliardy uživatelů. Počátkem založení sítě Facebook byl rok 2004 a jeho zakladatelem je Mark Zuckerberg (Janouch, 2014). Zde byla možnost sdílet informace týkající se studia, vlastní fotografie, či zajímavé poznatky. Na základě osobního profilu si může každý uživatel určit, kdo může jeho sdílený obsah sledovat. Díky tomuto projekt mělo dojít ke zjednodušení a zrychlení procesu seznamování mezi lidmi a ke zlepšení orientace nově příchozích studentů (Pavlíček, 2010). Na Harvardu se během prvního měsíce registrovalo mnoho studentů a zájem o danou stránku byl v kolosálním měřítku (Pavlíček, 2010). Facebook v roce 2006 disponoval podmínkou dovršení třinácti let. Poté byl otevřen všem bez výjimky, čímž začalo jeho okamžité šíření do celého světa.

Facebook je sjednocením světa, kultury a integrace mezi nejen mladými lidmi. Objevuje se zde široká škála generací, regionů, jazyků a tříd. Tím se tak Facebook považuje za nejrychleji rostoucí internetovou komunitu na světě (Kirkpatrick, 2011).

Tato sociální síť má své výhody a nevýhody. Hlavní nevýhodou Facebooku a dalších podobných sociálních sítí je taková, že co člověk jednou sdílí, už nikdy nemůže vrátit zpět, či nadobro smazat (Kirkpatrick, 2011).

Druhou stránkou jsou i jisté výhody, které Facebook nabízí. Často se jedná o komunikaci a sblížení lidí, kteří tak mohou nalézt dávné přátelství, potencionální partnery apod. (Kirkpatrick, 2011).

5.1.2 Instagram

Instagram se prezentuje jako sociální síť, která uživatelům poskytuje prostor pro sdílení a pořizování fotografií, jejich následné upravování, komentování příspěvků jiných uživatelů a mnoho dalších aktivit (Clemente, 2019).

Instagram spustil doplňkovou funkci Instagram příběhy (stories) v roce 2016 a jejich popularita neustále roste. Příběhy jsou založeny na principu sdílení příspěvků po dobu 24 hodin a poté dojde k jejich smazání. Příběhy mohou sledovat vybraní jedinci, tzv. followeři. Denně tuto službu užívá přes 400 milionů uživatelů (Brokešová, 2018).

Kevin Systorm tuto platformu založil v roce 2010 spolu s Mikem Kriegrem. Po založení se raketově rozšířila po celém světě. Sociální síť mají v oblibě také celebrity, které ji využívají ke komunikaci s fanoušky. Firmy a organizace jej využívají k propagaci svých produktů (Mattern, 2017). Generální ředitel sociální sítě Facebook Mark Zuckerberg v roce 2012 oznámil, že jeho společnost koupila Instagram za 1 miliardu dolarů a chystá se jej propojit se svou platformou (Vlček, 2012).

5.1.3 TikTok

TikTok je aplikace, ve které je umožněno uživatelům vytvářet, sdílet a sledovat videoklipy, které jsou patnáct sekund dlouhé a videa, která trvají šedesát sekund. Ty se mohou upravovat různými filtry, dále je komentovat a označovat sledující pomocí hashtagů. Nejčastějším sdíleným obsahem jsou taneční nebo hudební schopnosti uživatelů Tik Toku (TikTok, 2020).

Tik Tok je sociální síť, která je novinkou posledních let. Aplikace je nejvíce využívána mladými lidmi, a to nejčastěji ve věku od 16 do 24 let (Inizio, 2020). Kopecký (2019) uvádí, že TikTok patří mezi nejstahovanější aplikace využívané ke sdílení videí a fotografií.

6 Rizika a dopady sharentingu

Jednání rodičů na internetu způsobem sharentingu může mít negativní dopady na dítě a přináší také jistá rizika, která mohou vyvolat různé patologické jevy a rizikové chování jako jsou například:

6.1 *Kyberšikana*

Kyberšikanu lze klasifikovat jako soubor hrozeb, do kterých patří trýznění, zesměšňování a obtěžování pomocí digitálních technologií (mobilní telefon, tablet, počítač), které využívají informační a komunikační média a internetovou síť (Krejčí, 2010). Bláhová a Šlašová (2012) uvádějí, že cílem agresora je co nejvíce zesměšnit a ublížit oběti kybernetického útoku prostřednictvím informačních a komunikačních médií. V mnoha případech útočného jednání se nejčastěji opakuje nepřátelské a neakceptovatelné chování agresora (Buřičová Kadlecová, 2010). Dle Kumara (2019) se sociální média, síť a internet staly velmi populární a významnou složkou života dětí, která jsou však velmi škodlivá. Lidé využívají internetové služby k tomu, aby mohli nenápadně a surově útočit na ostatní uživatele zpoza obrazovky. Kyberšikanu rozdělují Kožíšek a Písecký (2016) na útoky přímé a nepřímé. Útoky nepřímé autoři popisují jako kyberšikanu zprostředkovanou, kdy útok provádí někdo jiný než původce a tím se tak často stává nevědomým komplicem. Kyberšikana má mnoho podob a to například:

- Pronásledování – Agresor pronásleduje dlouhodobě svou oběť za pomoci výhružek a SMS zpráv (Dočekal, Eckertová, 2013).
- Fake profile – Vytvoření falešné identity na sociálních sítích, která je využívána ke kyberšikaně (Dočekal, Eckertová, 2013)
- Dissing – Agresor si s obětí utváří blízký vztah, kdy oběť agresorovi důvěřuje a na základě této důvěry mu sama poskytne osobní a tajné informace, fotografie – např. partner/ka. Agresor následně dané věci zveřejňuje na sociálních sítích a poškozují tím pověst oběti (Dočekal, Eckertová, 2013).
- Obtěžování – Nejčastěji používaná forma kyberšikany, kdy agresor neustále obtěžuje svoji oběť pomocí SMS zpráv, které bývají časté, krátké, a dokonce i vulgární (Martínek, 2015)

6.2 Šikana

Pod pojmem šikana si můžeme představit chování agresora, který oběti opakovaně sděluje nepříjemné věci, či jí fyzicky ubližuje. Pro danou oběť je před těmito útoky těžké uniknout (Říčan, 1995). Podle Říčana a Janošové (2010) je šikanován ten, kdo není schopen se bránit, agresor opakovaně napadá svoji oběť. Šikana je velice zákeřná forma rizikového chování, jelikož je často skrytá. Ale i při relativně nízké intenzitě může dojít u oběti k závažným psychickým traumatům, díky které může daná oběť hůře navazovat sociální kontakty (MŠMT, 2019). Šikanu podle Koláře (2011) lze rozdělit na několik forem ubližování druhému. Prvním typem je fyzická aktivní přímá – v tomto typu šikany se agresor aktivně zapojuje do šikanování. Druhým typem šikany je fyzická aktivní nepřímá. V tomto typu agresor je v pozadí a organizuje šikanování druhých prostřednictvím svých „kompliců“. Dalším typem je fyzická pasivní přímá, kdy agresor vědomě znemožňuje oběti uspokojení svých potřeb (najíst se, napít, dojít si na WC). Psychická aktivní přímá šikana je dalším typem, kdy agresor slovně zesměšňuje a uráží svou oběť. U psychické aktivní nepřímé šikany je agresorovým cílem pomlouvat a urážet oběť. K izolaci oběti dochází u psychické pasivní přímé šikany, kdy skupina ignoruje daného jedince. A posledním typem šikany je psychická pasivní nepřímá, u které je oběť taktéž ignorována skupinou, avšak zde dochází k svádění viny na danou oběť.

6.3 Pedofilie

Narušení jedinci se sexuálně zajímají o děti prepubertálního nebo časného pubertálního věku. Zaměřují se buďto na heterosexuální nebo homosexuální orientaci, avšak někteří jedinci preferují obě pohlaví (Dušek, Večeřová-Procházková, 2010). Pedofilie je zde uvedena z důvodu uvědomění si možného rizika vytipování oběti a následného sledování či pozorování v průběhu let, kdy rodič sdílí fotografie na sociálních sítích. Možným dopadem tohoto rizika je únos a sexuální zneužití dítěte. Kožišek a Písecký (2016) uvádějí, že sběratelé dětské pornografie mají svou situaci značně zlehčenou, díky tomu, že rodiče nezodpovědně vkládají na internet fotografie, ke kterým se může dostat kdokoliv. Pro zajímavost uvádíme výzkum, který prováděl Hall (1995), kdy zkoumal dobrovolníky za pomoci Falometrické metody¹. Výzkum ukázal, že z 80 dotazovaných

¹ Metoda, při které se zjišťuje objemová změna penisu v reakci na vizuální podnět.

mužů 32,5 % vykazovalo větší nebo stejnou míru vzrušení k prepubertálním objektům než k dospělým.

6.4 Zneužití osobních údajů

Sdílení osobních informací jiných osob je v rozporu se smluvními podmínkami užívání sociálních sítí např. Facebooku. Smluvní podmínky Facebooku uvádějí: že uživatelé tuto sociální síť nesmějí užívat *ke sdílení čehokoli, co porušuje nebo narušuje práva jiných osob, včetně jejich práv k duševnímu vlastnictví* (Smluvní podmínky Facebook, 2019). Toto však neplatí v případě rodiče malého dítěte, který má právo sdílet informace o svém dítěti.

6.5 Netolismus

Charakteristické pro netolismus je neschopnost kontroly času stráveného na internetu, které se vyznačuje podrážděným nebo náladovým chováním. Takové chování je označováno jako závislost na internetovém prostředí (Shapira, McElroy, 2000).

Mezi určitá specifika závislosti na internetu řadíme změny nálad, konflikty a abstinční příznaky (Jak na internet, 2020). Závislost na internetu je spjata také se závislostí na kontrole mobilního telefonu (Kalina, 2008).

Netolismus se vyznačuje určitými příznaky závislosti na internetu. Griffith (2004) definoval základní příznaky, podle kterých je možno uvádět, zda je osoba závislá na internetu, či nikoli:

- významnost – podstatnou složkou daného člověka se stanou internetové aktivity, které postupem času začnou manipulovat s jeho myšlením, cítěním a chováním, které vede k extrémnímu zhoršení společenského chování,
- změna nálady – příznak vyjadřující se nestálými změnami nálad, kdy se jedná o pocity vzrušení. Jedinec si nevšímá okolí a je zcela zaujat internetovým prostředím (tzv. flow),
- zvyšování tolerance – jedinec prodlužuje dobu trávení na internetu. Podobně jako u závislosti na alkoholu či drogách zvyšuje jedinec svoji dávku,
- abstinční symptomy – doprovodem jsou nepříjemné příznaky, které přicházejí ve formě nervozity, vzteku nebo smutku po skončení či omezení aktivity na internet,

- rozpor – zde dochází k intrapsychickému konfliktu, které vede k rozporu se sebou samým nebo v sociálních vztazích. Projevem je vnitřní rozpolcenost nebo nemožnost kontroly nad sebou samotným,
- rekulence – představení opětovného výskytu závislosti i po delším abstinčním chování.

7 Metodika výzkumu

7.1 Cíle práce

Tato bakalářská práce je zaměřená na čtyři cíle.

1. Zjistit, zda si rodiče uvědomují, jaká rizika s sebou nese sdílení informací o jejich dětech.
2. Zjistit, co vede rodiče k tomu, aby na sociálních sítích poskytovali ostatním informace o jejich dětech.
3. Zjistit, zda rodiče získávají od dětí souhlas se sdílením jejich fotografií, videí na internetu nebo sociálních sítích.
4. Zjistit, jaký názor na sdílení informací o dětech mají budoucí rodiče.

7.2 Hypotézy

Od cílů bakalářské práce se odvíjejí hypotézy.

1. Rodiče s vyšším typem vzdělání si uvědomují rizika, která s sebou nese nadměrné sdílení informací o jejich dětech.
2. Rodiče s vyšším typem vzdělání si uvědomují, že sdílení informací o jejich dítěti navždy zanechá svou digitální stopu.
3. Uvědomění si rizik, která s sebou nese nadměrné sdílení informací o dětech je ovlivněn věkem rodičů.

7.3 Operacionalizace pojmů

Vyšší typ vzdělání: Vyšším typem vzdělání se v této bakalářské práci rozumí absolutorium na vyšší odborné škole či vysokoškolské vzdělání. Tímto pojmem se bakalářská práce zabývala z důvodu porovnání dosažené úrovně vzdělání respondentů a jejich chování na sociálních sítích (viz Hypotéza č. 1 a č. 2).

Digitální stopa: Informace v digitální podobě s vypovídající hodnotou o konkrétní osobě s reálným potenciálem využití třetí strany (Kovářová, 2019) Digitální stopou se bakalářská práce zabývala ve spojení s navazujícími riziky sdílení fotografií a videí (viz ot. č. 22, Příloha č.1).

Riziko: Možnost vzniku události, považovanou za nežádoucí z bezpečnostního hlediska (Bezpečnostní strategie ČR, 2003). V této bakalářské práci je pojem riziko spojováno

s nadměrným sdílením fotografií, videí dětí na internetu a sociálních sítích jejich rodiči (viz ot. č. 21–23, Příloha č.1).

7.4 Popis výzkumného souboru

Výzkumný soubor byl tvořen rodiči, kteří jsou aktivní na sociálních sítích a mladými lidmi (budoucími rodiči) ve věku od 18 do 26 let. Výběr respondentů byl záměrný, metodou sněhové koule, která je dle Miovského (2003) definována jako metoda, při které tazatel tzv. nabalováním získává nové případy k výzkumu na základě již získaných respondentů.

7.5 Výzkumné metody

Pro realizaci výzkumné části bakalářské práce byl použit kvantitativní typ výzkumu, metoda dotazování, technika dotazník. Kvantitativní typ výzkumu je dle Punche (2015) založen na proměnných a hodnota se zjišťuje měřením. Sesbíraná data jsou následně analyzována statistickými metodami. Punch (2015) uvádí, že je kvantitativní výzkum nejvhodnější metodou sběru dat, jelikož umožňuje hlubší realizaci výzkumu, která vede k získání podrobnějších informací. Dle Kozla (2011) kvantitativní výzkum získává údaje o četnosti výskytu něčeho, co se nyní děje nebo co již proběhlo. Kvantitativní výzkum má za účel získat měřitelné číselné údaje. Pro získání statisticky spolehlivých výsledků pracujeme s velkými soubory respondentů. Shromážděné údaje při tomto typu výzkumu musí být shromážděny ve stejném období, stejným způsobem sběru, ve stejné struktuře, tj. musí být srovnatelné. Soubor musí být dostatečně velký a zjištěné údaje musí být nezávislé na druhých. Dotazování probíhá za pomoci dotazníku vytvořením otázek respondentům. Z odpovědi tazatel získává žádoucí údaje. Dotazování můžeme rozdělit na osobní, telefonické, písemné a elektronické (Management, Marketing, 2021). Dotazník je vysoce efektivní technika, při které velký počet respondentů vyplňují dotazované otázky samostatně v poměrně krátkém čase a nízkými náklady dotazujícího (Ryšavý, 2002).

7.6 Realizace výzkumu a etika výzkumu

V rámci realizace výzkumu byl nejdříve vytvořen vzorový dotazník, který byl zkušebním modelem pro zhotovení finálního dotazníku, dále byl konzultován s potencionálními respondenty, následně upraven a zformován do finální verze. Konečná verze dotazníku byla vytvořena formou online dotazníku na internetové stránce google.com

prostřednictvím Google formuláře. Dotazník byl následně rozeslán pomocí sociální sítě Facebook, Instagram a email. Sběr dat probíhal v období od 1. 2. 2021 do 8. 3. 2021. Dotazník obsahoval celkem 25 otevřených i uzavřených otázek a byl rozdělen na 3 sekce, které se navzájem propojovali dle odpovědí respondenta. Celkově na dotazník odpovědělo 221 respondentů a z toho 74 (57 %) sdílí fotografie, videa svých dětí na internetu či sociálních sítí. K vyhodnocení dotazníku byl použit statistický program IBM SPSS. Pro splnění etické stránky výzkumu jsme data sbírali anonymně, bez možnosti zjištění IP adres respondentů.

8 Výsledky výzkumu

V této kapitole bude představeno celkem 5 hypotéz. Data byla analyzována v programu IBM SPSS při stanovené hladině významnosti $\alpha=95\%$.

H1: Rodiče s vyšším typem vzdělání si uvědomují rizika, která s sebou nese nadměrné sdílení informací o jejich dětech.

Pro ověření této hypotézy byl použit Pearsonův korelační koeficient. Testován byl vliv vzdělání rodičů na uvědomění si rizik spojených s nadměrným sdílením informací o jejich dětech. Dosažená hladina významnosti činila $p=0,185$ a výsledek testu $r=0,156$ (viz Tabulka č.1). Na základě toho lze říci, že vzdělání rodičů nemá vliv na uvědomění si rizik sdílení informací na internetu. **Lze tedy konstatovat, že H1 se tak nepotvrdila.**

Tabulka č. 1 – Vzájemná korelace typu vzdělání a uvědomování si rizik na internetu

		Vzdělání	Uvědomění si rizik
Vzdělání	Pearson correlation	1	0,156
	Sig.(2-tailed)		0,185
	N	221	74
Uvědomění si rizik	Pearson correlation	0,156	1
	Sig.(2-tailed)	0,185	
	N	74	74

(Zdroj: Vlastní výzkum, 2021)

H2: Rodiče s vyšším typem vzdělání si uvědomují, že sdílení informací o jejich dítěti, navždy zanechá svou digitální stopu.

Pro ověření této byl použit také Pearsonův korelační koeficient. Testován byl vliv vzdělání rodičů na uvědomění si zanechání digitální stopy v případě sdílení informací o jejich dětech. Dosažená hladina významnosti činila $p=0,603$ a výsledek testu $r=-0,061$. Na základě toho lze říci, že na uvědomění nemá vliv vzdělání rodičů. **Proto zamítáme potvrzení H2** (viz Tabulka č. 2).

Tabulka č. 2 – Vzájemná korelace vzdělání a zakládání digitální stopy na internetu.

		Vzdělání	Uvědomění si rizik
Vzdělání	Pearson corellation	1	- 0,061
	Sig.(2-tailed)		0,603
	N	221	74
Uvědomění si rizik	Pearson corellation	- 0,061	1
	Sig.(2-tailed)	0,603	
	N	74	74

(Zdroj: Vlastní výzkum, 2021)

H3: Uvědomění si rizika, která s sebou nese nadměrné sdílení informací o jejich dětech, je ovlivněno věkem rodičů.

V případě H5 byl pro otestování vlivu použit Pearsonův korelační koeficient. Testován byl vliv věku rodičů na uvědomění si rizik spojených s nadměrným sdílením informací o dětech respondentů. Dosažená hladina významnosti činila $p= 0,228$ a výsledek testu $r=0,142$. Na základě toho lze konstatovat, že v případě uvědomění si rizik nemá věk rodičů vliv, tudíž se **H3 nepotvrdila** (viz Tabulka č. 3).

Tabulka č. 3 – Vzájemná korelace věku respondentů a uvědomění si rizik sdílení na internetu.

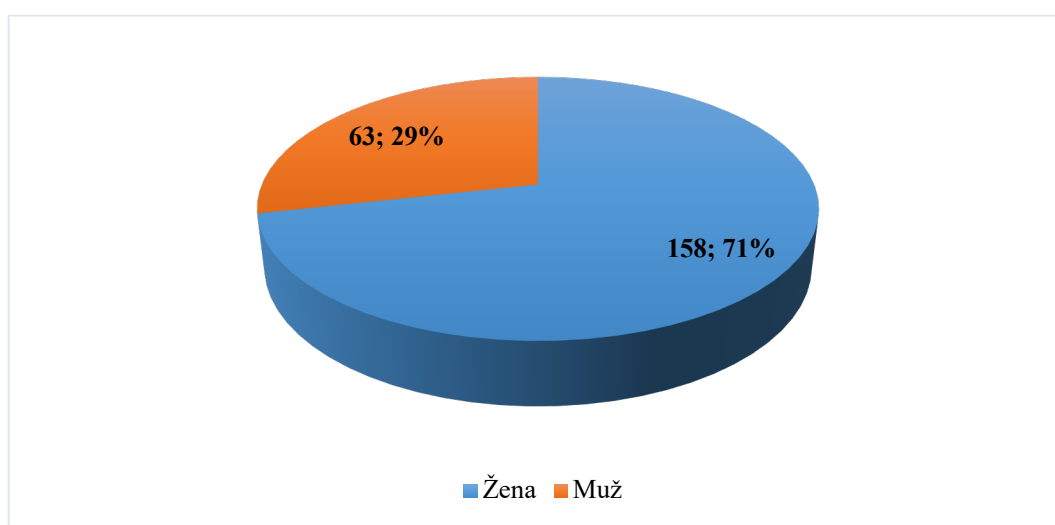
		Věk	Uvědomění si rizik
Věk	Pearson corellation	1	0,142
	Sig.(2-tailed)		0,228
	N	221	74
Uvědomění si rizik	Pearson corellation	0,142	1
	Sig.(2-tailed)	0,228	
	N	74	74

(Zdroj: Vlastní výzkum, 2021)

8.1 Specifika respondentů

V této podkapitole jsou v jednotlivých výsečových grafech znázorněny údaje o všech respondentech, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření v rámci výzkumu v této bakalářské práci. Dotazníkového šetření se celkově zúčastnilo 221 respondentů. Výsledky jsou vyjádřeny v procentuálních a absolutních hodnotách.

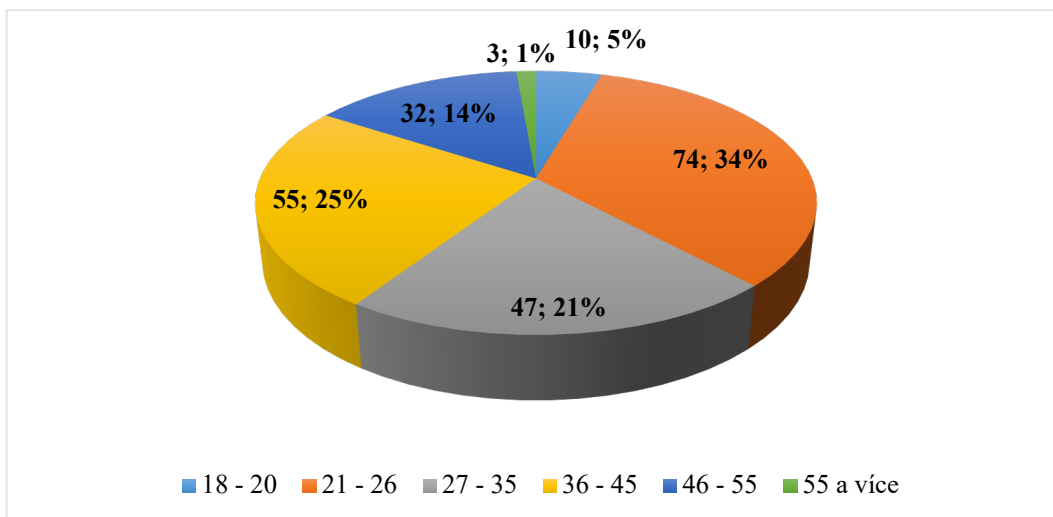
První otázka se týkala pohlaví respondentů, kdy celkově odpovídalo 221 respondentů, z toho 63 (29 %) mužů a 158 (71 %) žen viz Obrázek č.2.

Obrázek č. 2 Pohlaví respondentů

(Zdroj: Vlastní výzkum, 2021)

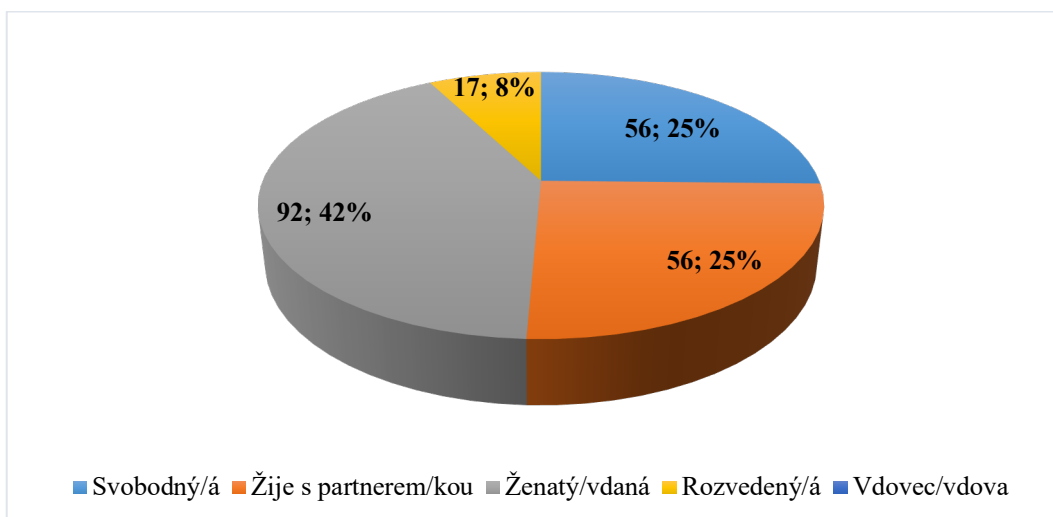
Druhou otázkou byl zjišťován věk respondentů. Respondenti odpovídali v šesti kategoriích, které obsahovaly věkové rozmezí od 18 do 20 let, od 21 do 26 let, od 27 do 35 let, od 36 do 45 let, od 46 do 55 let a více. Nejčetnější odpovídající skupinou byli respondenti ve věku od 21 do 26 let (74; 34 %). Druhou nejpočetnější skupinu tvořili respondenti (55) ve věku od 36–45 let (25 %). 47 respondentů (21 %) patřilo do skupiny 27–35 let. Dalších 32 respondentů uvedlo věk 46–55 let (14 %). Respondentů ve věku 18–20 odpovídalo 10 (5 %) a nejméně početnou skupinu (1 %) tvořili 3 respondenti ve věku 55 a více let viz Obrázek č. 3.

Obrázek č. 3 Věk respondentů

(Zdroj: Vlastní výzkum, 2021)

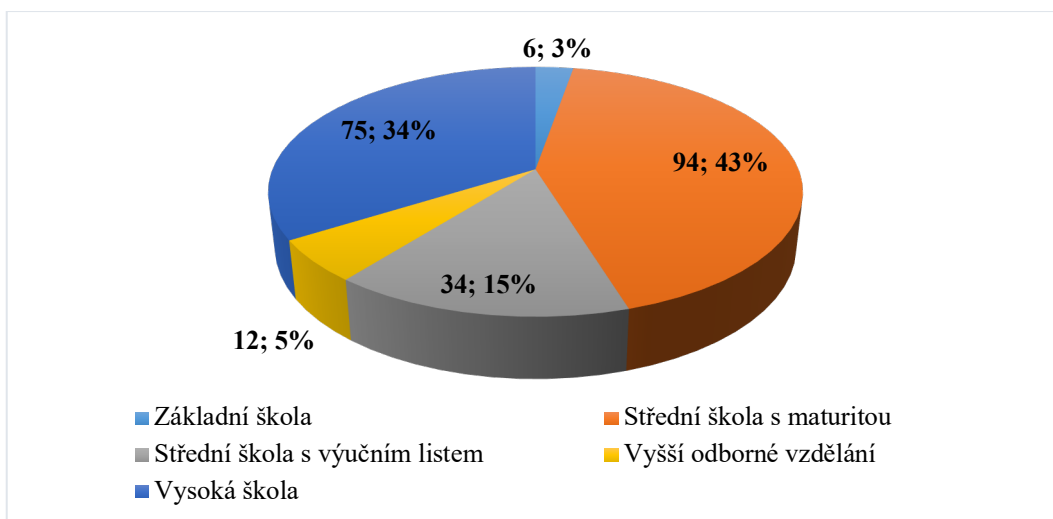
Obrázek č. 4 znázorňuje rodinný stav respondentů. Z 221 respondentů 92 (42 %) odpovědělo, že jsou ve svazku manželském. Zajímavým výsledkem je shoda počtu respondentů (56; 25 %), kteří odpověděli, že žijí s partnerem či partnerkou a stejný počet respondentů uvedlo, že jsou svobodní. 17 respondentů (8 %) uvedlo, že jsou rozvedení. Možnost odpovědi vdovec/vdova nebyla v dotazníkovém šetření využita viz Obrázek č. 4.

Obrázek č. 4 Rodinný stav respondentů

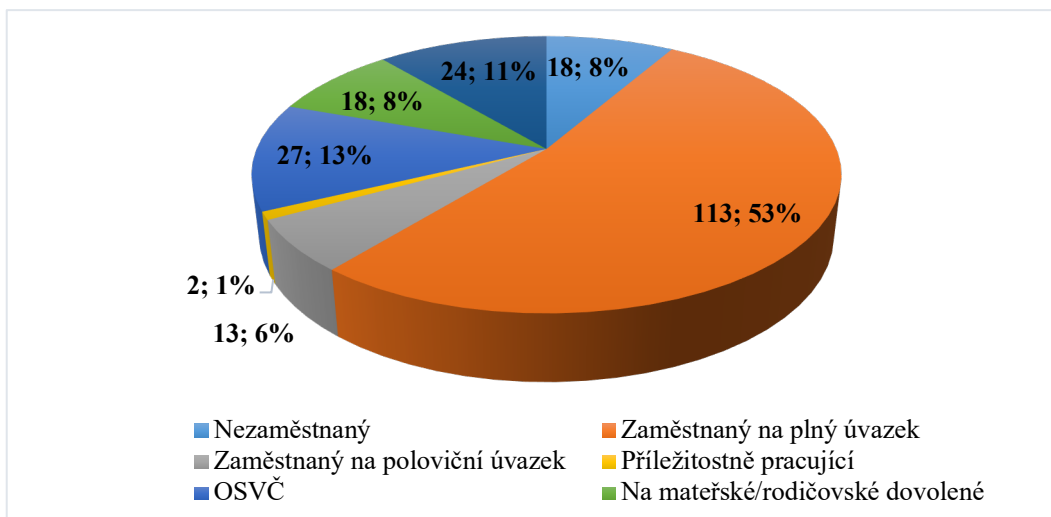
(Zdroj: Vlastní výzkum, 2021)

Na obrázku č. 5 je znázorněno vzdělání respondentů. Nejvíce odpovídanou možností byla střední škola s maturitou, kdy tuto možnost vybralo 94 respondentů (43 %). Druhou nejpočetnější odpovědí byla vysoká škola (75; 34 %). Třetí zastoupenou možností byla střední škola s výučním listem (34; 15 %). 12 respondentů (5 %) odpovědělo, že výše jejich vzdělání je vyšší odborná škola a nejnižší počet respondentů (6; 3 %) uvedlo základní školu viz Obrázek č. 5.

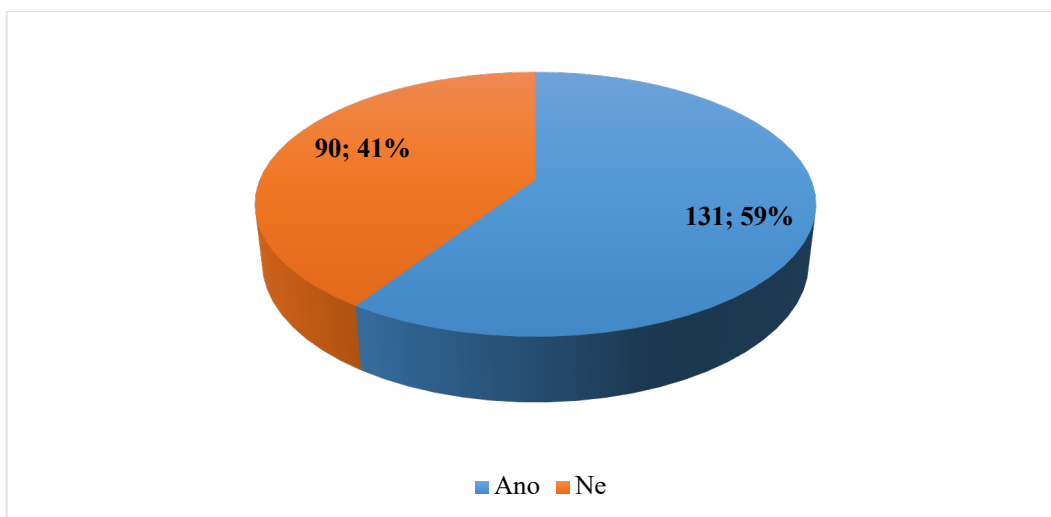
Obrázek č. 5 Výše dosaženého vzdělání respondentů (Zdroj: Vlastní výzkum, 2021)

Obrázek č. 6 znázorňuje zaměstnání respondentů. Nejvíce početnou skupinu (113) tvořili respondenti, kteří jsou zaměstnaní na plný úvazek (53 %). Další skupinu tvořili respondenti (27), kteří uvedli, že jsou osobami samostatně výdělečně činnými (OSVČ) (13 %). Třetí skupinou jsou respondenti (24) uvádějící, že jsou tzv. „brigádníci“ a pracují na dohodu o provedení práce (DPP) a dohodu o pracovní činnosti (DPČ) (11 %). Z výzkumu další shoda mezi respondenty na mateřské či rodičovské dovolené a respondenty nezaměstnané (18; 8 %). 13 respondentů uvedlo, že jsou zaměstnaní na poloviční úvazek (6 %) a 2 (1 %) uvedli odpověď příležitostně pracující viz Obrázek č. 6.

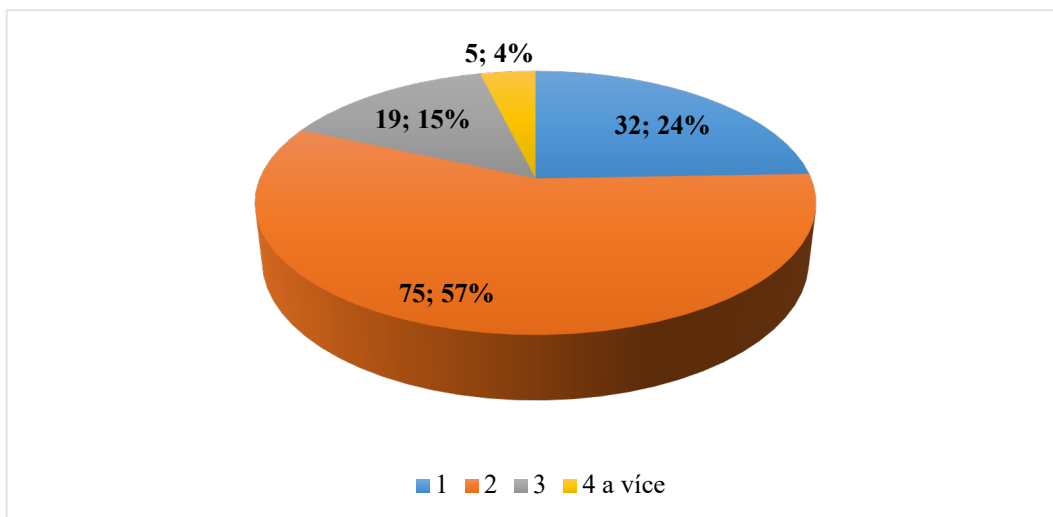
Obrázek č. 6 Zaměstnání respondentů (Zdroj: Vlastní výzkum, 2021)

Na obrázku č. 7 jsou vyobrazené odpovědi respondentů, zda mají děti. 131 (59 %) uvedlo, že ano a 90 (40 %) respondentů odpovědělo, že ne viz Obrázek č. 7.

Obrázek č.7 Mají respondenti děti? (Zdroj: Vlastní výzkum, 2021)

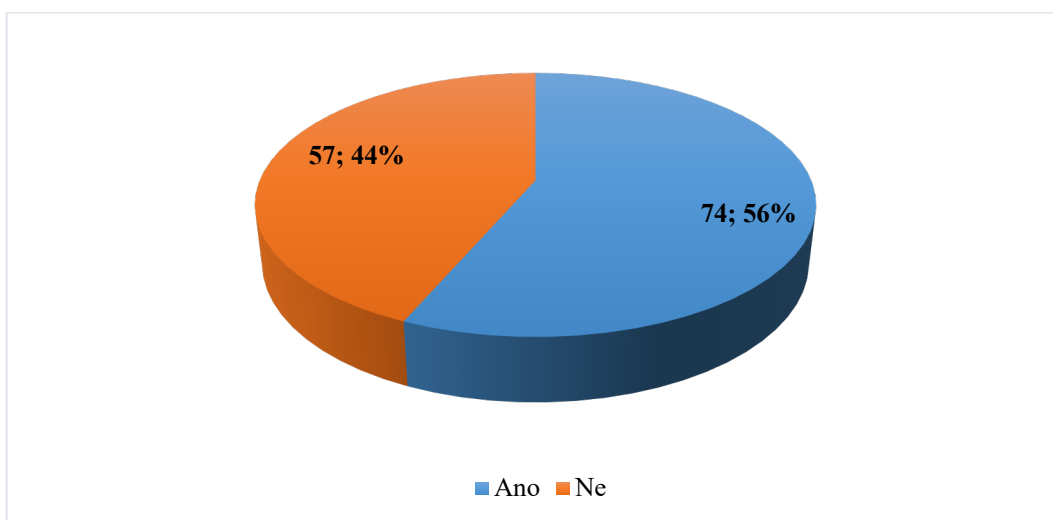
Odpovědi znázorněné na obrázku č. 8 se týkaly počtu dětí respondentů. Nejvíce respondentů (75; 57 %) uvedlo, že mají dvě děti. Další početnou skupinu tvořili respondenti, kteří mají pouze jedno dítě (31; 24 %). Respondentů, kteří mají 3 děti bylo 19 (15 %) a nejmenší počet (5; 4 %) obsahoval respondenty, kteří mají 4 a více dětí viz Obrázek č. 8.

(Zdroj: Vlastní výzkum, 2021)

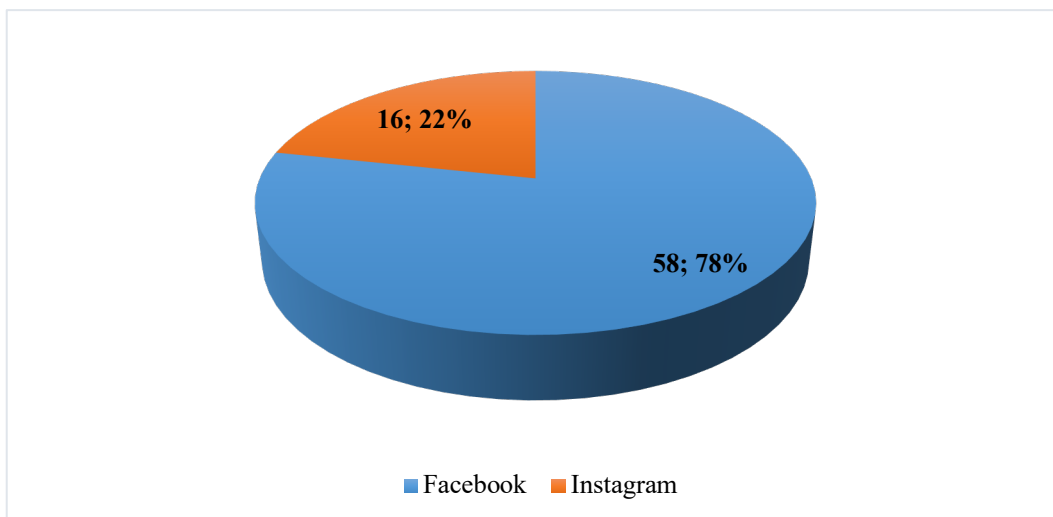
Obrázek č.8 Počet dětí respondentů

Otázka č. 9 se zabývala odpověďmi na otázku, zda respondenti sdílejí fotografie/video na sociálních sítích. Dle obrázku č. 8 74 (56 %) respondentů odpovědělo, že ano a 57 (44 %) odpovědělo, že ne viz Obrázek č. 9.

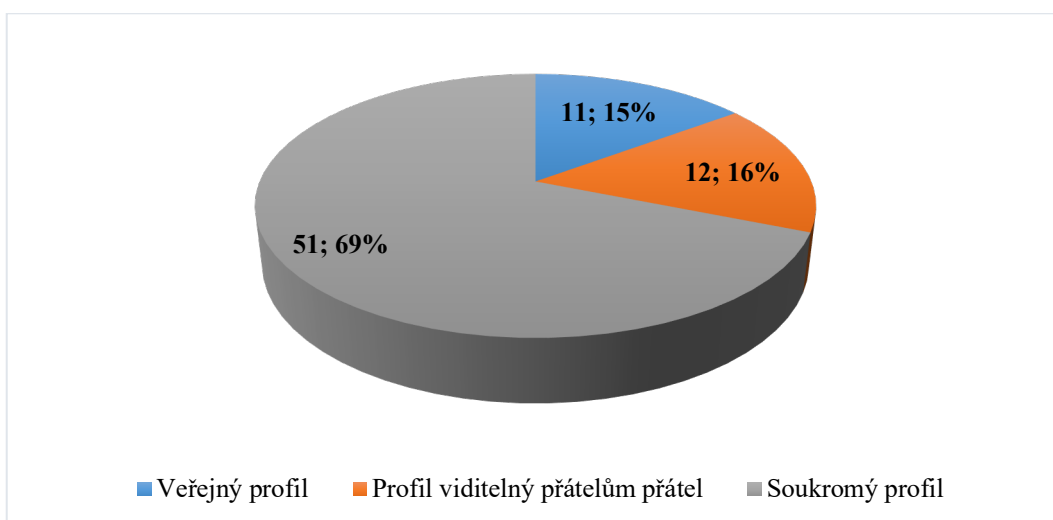
Obrázek č.9 Sdílení fotografií/video na sociálních sítích (Zdroj: Vlastní výzkum, 2021)

V otázce č. 10 jsme se zaměřili na sociální sítě využívané respondenty ke sdílení fotografií/video na sociálních sítích. Nejčastěji využívanou sociální sítí se nám potvrdila sítí Facebook s počtem 58 odpovědí (78 %). Další hojně využívanou sociální sítí je Instagram, který využívá 16 respondentů (22 %) viz Obrázek č. 10.

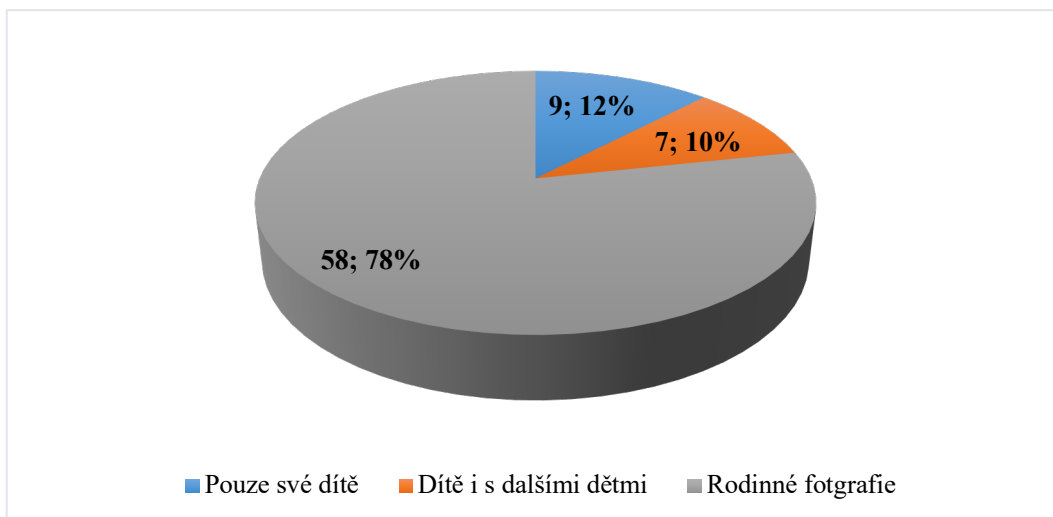
Obrázek č.10 Sociální sítě využívané respondenty (Zdroj: Vlastní výzkum, 2021)

Otázka č. 11 se zaměřovala na problematiku profilů na sociálních sítích. Zde jsme se dotazovali, zda respondenti mají profil soukromý (51; 69 %), dále zda mají profil viditelný přátelům svých přátel (12; 16 %) a poslední skupinou (11; 15 %) jsou respondenti, kteří uvedli, že mají veřejný profil, která je přístupný jakémukoliv uživateli na dané sociální síti viz Obrázek č. 11.

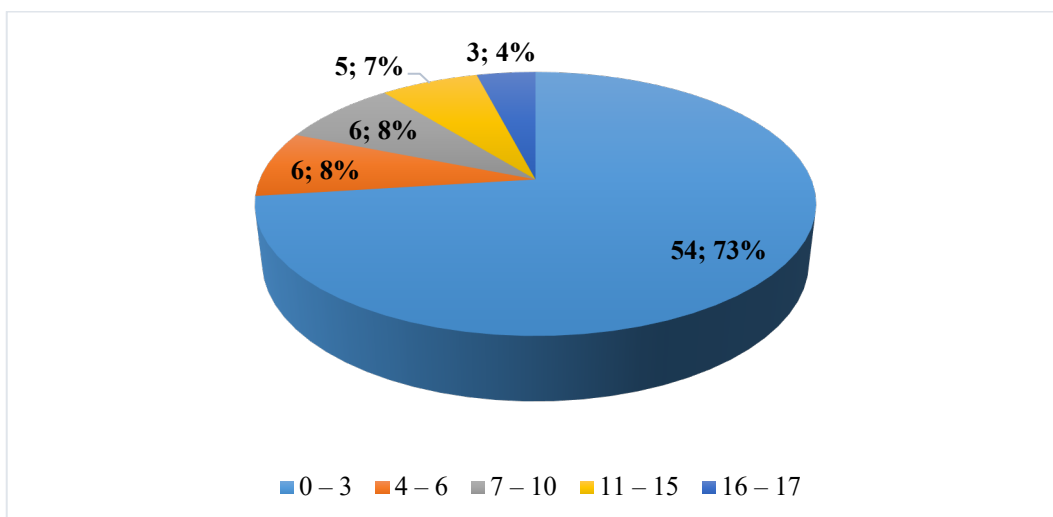
Obrázek č. 11 Nastavení profilu na sociálních sítích (Zdroj: Vlastní výzkum, 2021)

Odpovědi znázorněné na obrázku č. 12 jsou výsledky na otázku jaký typ fotografií/videí respondenti sdílejí. 58 (78 %) uvedlo, že sdílejí rodinné fotografie, 9 (12 %) respondentů odpovědělo, že sdílejí fotografii/video na kterém je pouze jejich dítě a 7 (10 %) uvedlo, že sdílejí fotografie/videa na kterých je jejich dítě samotné nebo jejich dítě s dalšími dětmi viz Obrázek č. 12.

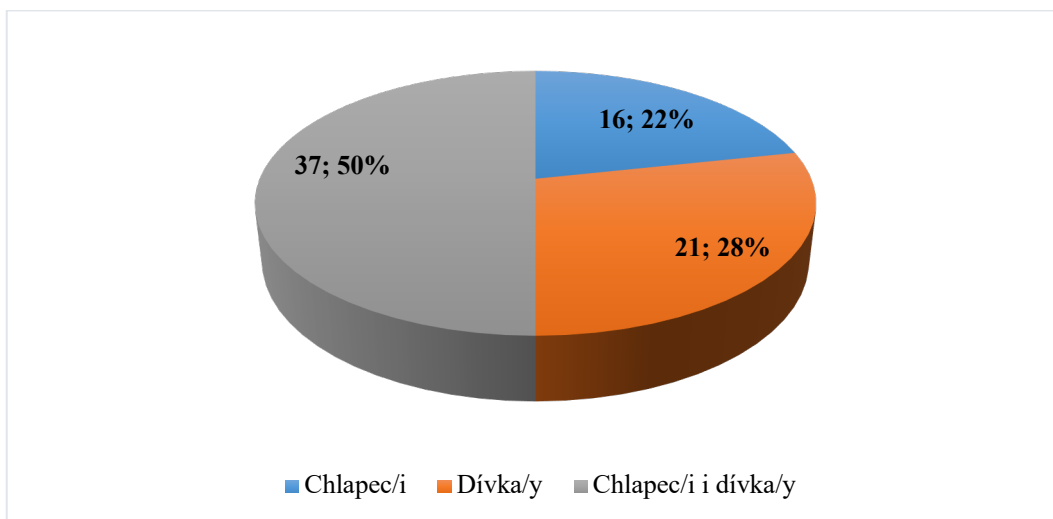
Obrázek č.12 Typ sdílení fotografií a videí (Zdroj: Vlastní výzkum, 2021)

Obrázek č. 13 znázorňuje věk dětí respondentů, kdy byly poprvé jejich fotografie/video sdíleny na sociálních sítích. Dle odpovědí respondentů (54; 73 %) výzkum prokázal očekávání, že nejčastěji jsou fotografie/video sdíleny ve věku dítěte 0–3. Shodným množstvím (6; 8 %) je věková kategorie od 4 do 6 let a od 7 do 10 let věku dítěte. 5 respondentů (7 %) odpovídalo, že první fotografii/video svého dítěte sdíleli ve věku 11-15 a 3 (4 %) odpověděli 16-17 let viz Obrázek č. 13.

Obrázek č. 13 Věk dítěte při prvním sdílení fotografie/video (Zdroj: Vlastní výzkum, 2021)

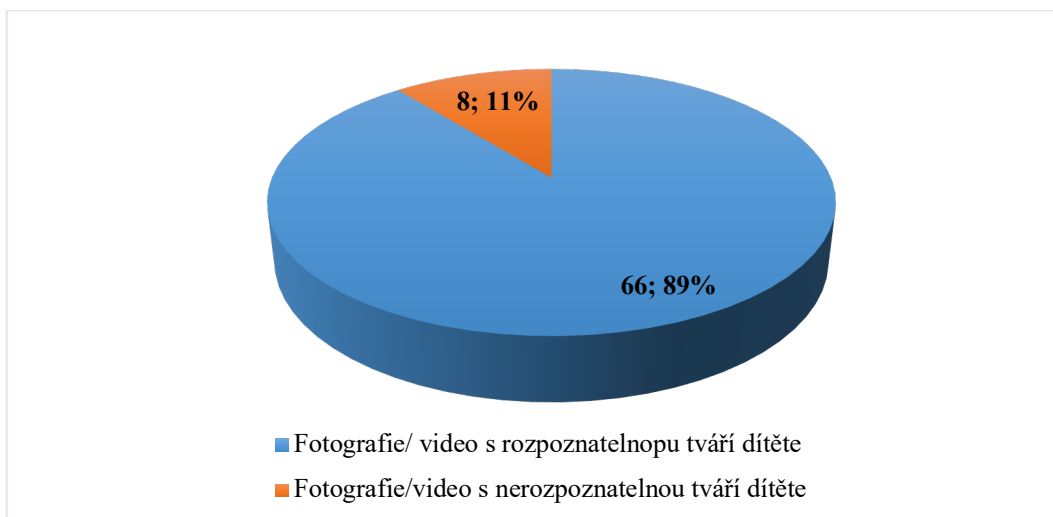
Dále jsme se zabývali pohlavím dítěte respondenta. Nejvíce odpovídanou možností (37; 50 %) byla chlapec/i a dívka/y. 21 (28 %) odpovědělo, že pohlaví jejich dítěte je pouze dívka/y a 16 (22 %) uvedlo, že chlapec/i, viz Obrázek č. 14.

Obrázek č. 14 Pohlaví dítěte respondenta

(Zdroj: Vlastní výzkum, 2021)

Na obrázku č. 15 je jednoznačně rozpoznatelné, že respondenti sdílející fotografie/video na sociálních sítích v převážné míře (66; 89 %) sdílejí fotografii/video s jednoduše rozpoznatelnou tváří dítěte a 8 (11 %) respondentů uvedlo, že tvář jejich dítěte není jednoduše rozpoznatelná viz Obrázek č. 15.

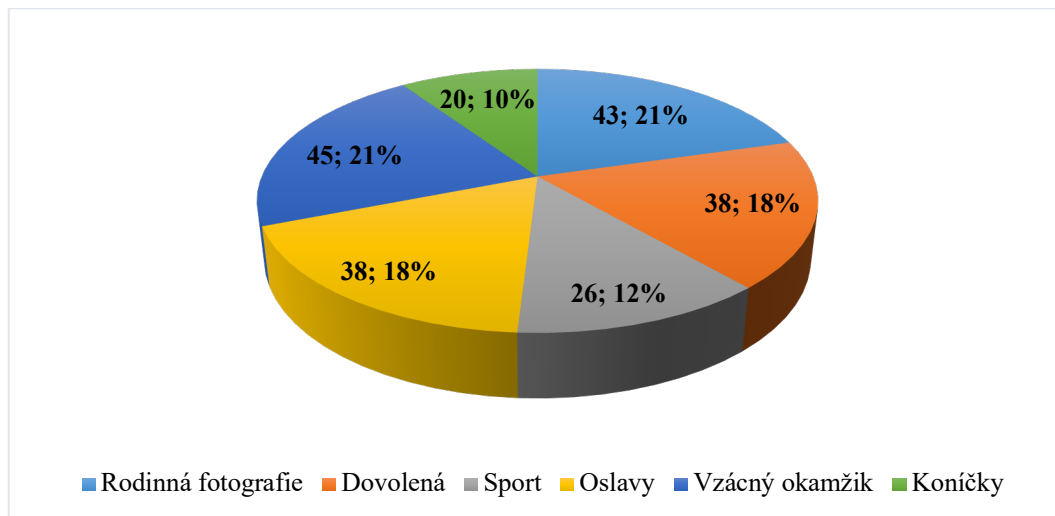

Obrázek č.15 Druh sdílených fotografií/video

(Zdroj: Vlastní výzkum, 2021)

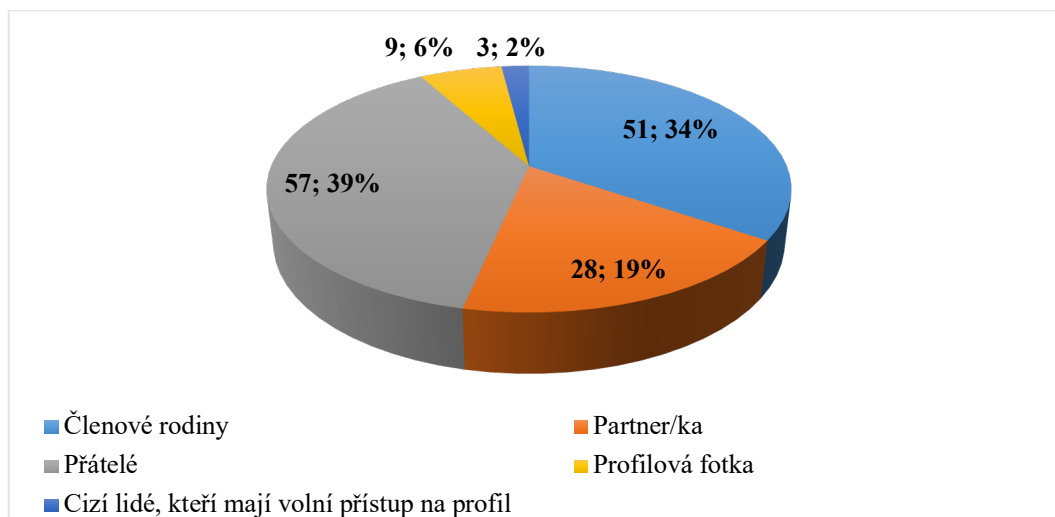
Obrázek č. 16 znázorňuje fotografie/video, které souvisejí s vzácným okamžikem (45; 21 %), rodinnou fotografií (43; 20 %), shodné odpovědi (38; 18 %) jsou fotografie

související s dovolenou a oslavami. 26 (12 %) uvedlo, že fotografie souvisejí se sportem a 20 (10 %) s koníčky viz Obrázek č. 16.

Obrázek č.16 Nejčastěji související fotografie/video (Zdroj: Vlastní výzkum, 2021)

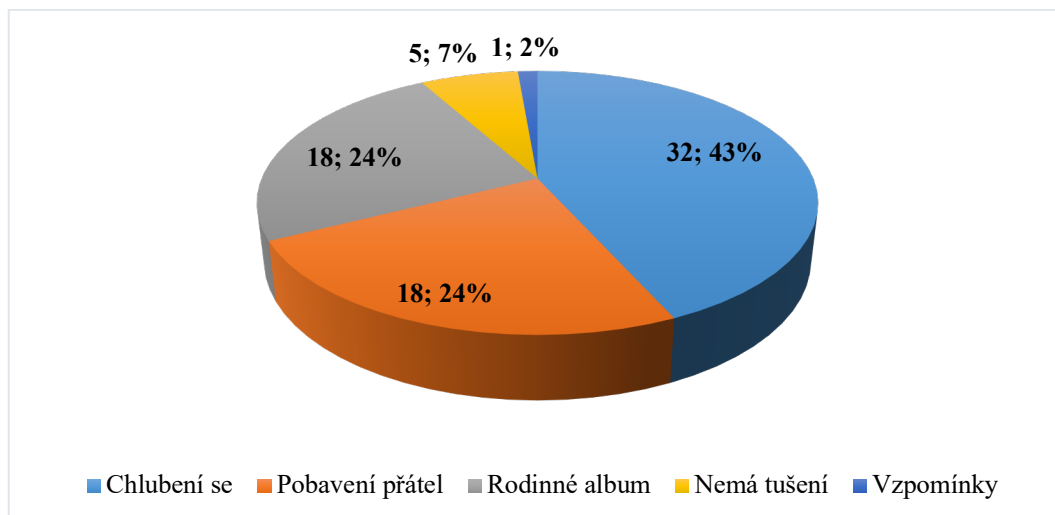
Otázka č. 17 se zabývala tím, s kým jsou fotografie/video dětí sdílené. Nejhojněji zastoupenou možností (57; 39 %) byla odpověď přátelé. Dále 51 (34 %) respondentů sdílí fotografie/video se členy rodiny, 28 (19 %) s partnerem/partnerkou, 9 (6 %) respondentů fotografie přidává jako profilovou fotografií a 3 (2 %) sdílejí fotografie s lidmi, kteří mají volný přístup k jejich profilu viz Obrázek č. 17.

Obrázek č.17 S kým jsou fotografie sdíleny

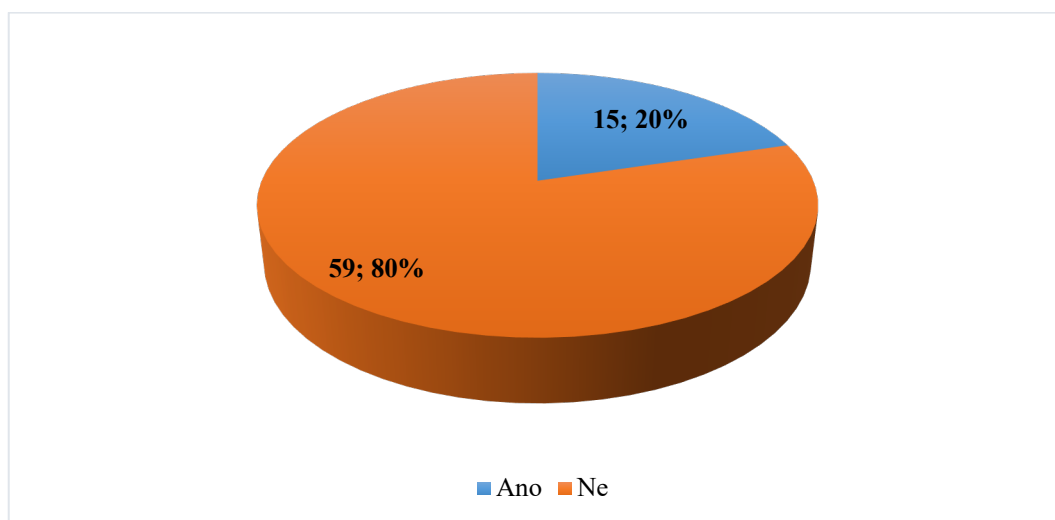
(Zdroj: Vlastní výzkum,2021)

Obrázek č. 18 znázorňuje důvody, které vedou respondenty ke sdílení fotografií/videí na sociálních sítích. 32 (43 %) respondentů uvedlo, že sdílejí z důvodu chlubení se, 18 (24 %) sdílejí pro pobavení přátel a stejný počet respondentů sdílí z důvodu vytváření rodinného alba. 5 (7 %) nemá tušení, proč fotografie/videoa sdílí a 1 (2 %) uvedlo, že sdílejí kvůli vzpomínkám viz Obrázek č. 18.

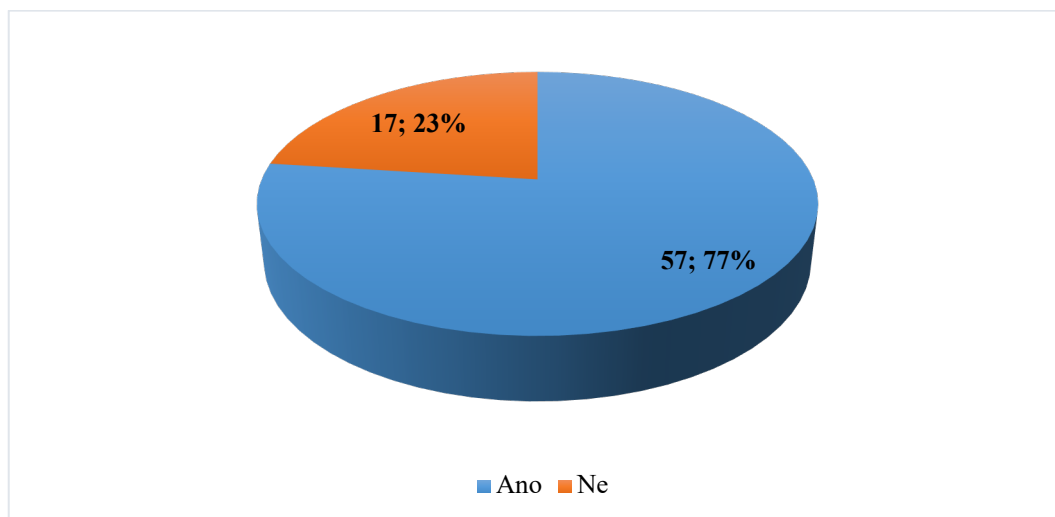
Obrázek č.18 Důvod vedoucí ke sdílení (Zdroj: Vlastní výzkum, 2021)

Otázka č. 19 směřovala na důležitost zpětné vazby v podobě komentářů a označení To se mi líbí. 59 (80 %) respondentů odpovědělo, že jim na počtu komentářů a označení To se mi líbí nezáleží a 15 (20 %) respondentů odpovědělo, že ano viz Obrázek č. 19.

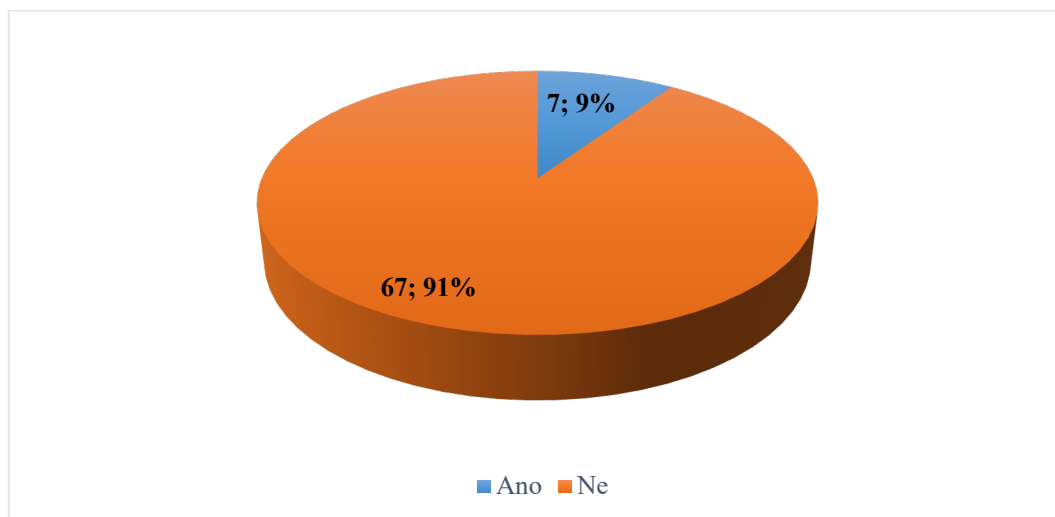
Obrázek č. 19 Důležitost zpětné vazby v podobě komentářů a označení To se mi líbí (Zdroj: Vlastní výzkum, 2021)

Obrázek č. 20 znázorňuje otázku, zda se respondenti dotazují svých dětí, zda mohou fotografie/video, na kterých se děti vyskytují, sdílet na sociálních sítích. 57 (77 %) respondentů odpovědělo, že ano a 17 (23 %) uvedlo, že se děti nedotazují viz Obrázek č. 20.

Obrázek č. 20 Dotazování pro sdílení fotografií/videoí (Zdroj: Vlastní výzkum, 2021)

Obrázek č. 21 znázorňuje otázku, zda rodiče zakládají profily svým dětem. Z výzkumu vyplynulo, že 67 (91 %) svým dětem profily nezakládá a 7 (9 %) z dotazovaných ano viz Obrázek č. 21.

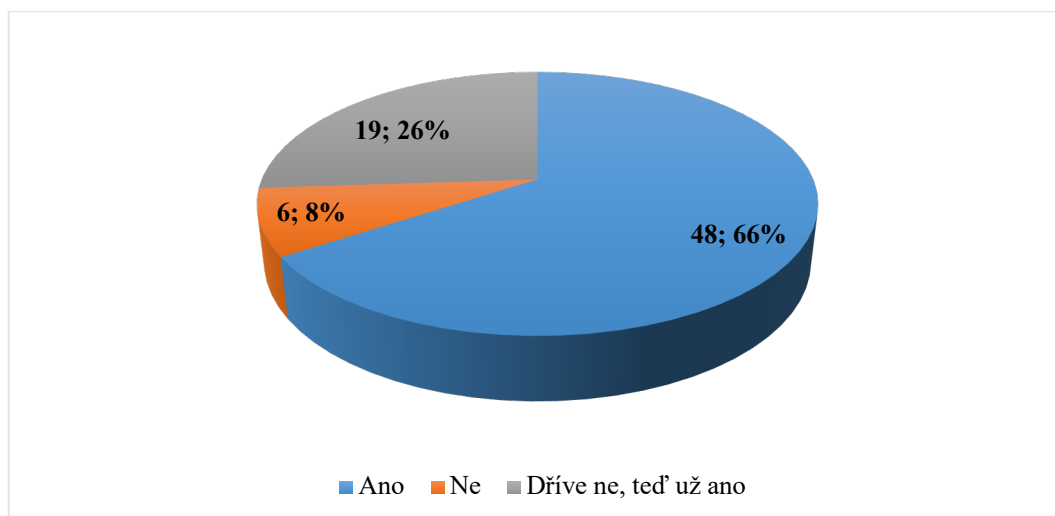

Obrázek č. 21 Zakládání vlastních profilů dětem respondenty

(Zdroj: Vlastní výzkum, 2021)

Obrázek č. 22 znázorňuje výsledné dotazování na otázku, zda si rodiče uvědomují, že sdílením fotografie/video, sdílí soukromou informaci o svém dítěti. 48 (66 %) z dotazovaných ano viz Obrázek č. 22.

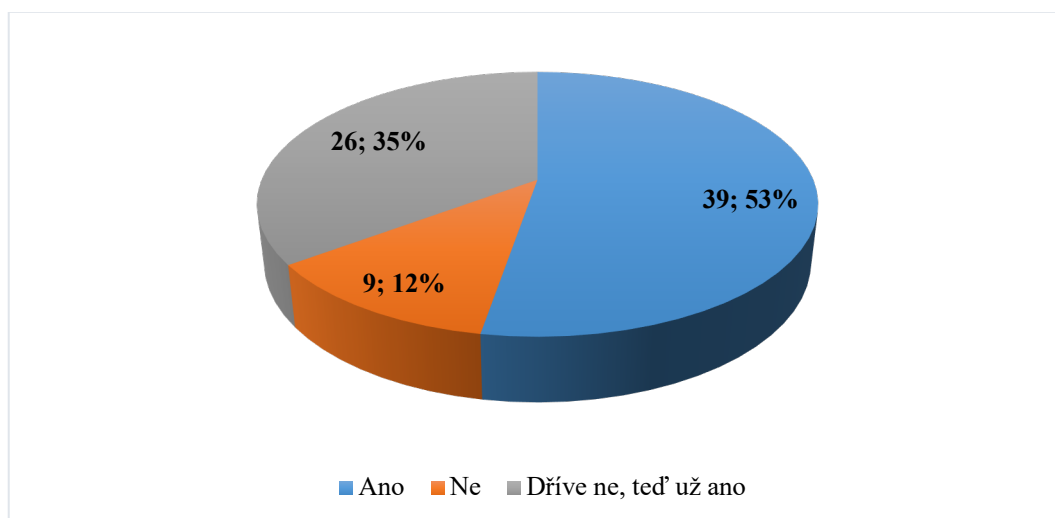
z dotazovaných uvedlo, že ano. 19 (26 %) si tuto problematiku neuvědomovali, ale nyní už ano a 6 (8 %) si neuvědomuje viz Obrázek č. 22.

Obrázek č. 22 Uvědomění si sdílení soukromých informací dětí respondentů

(Zdroj: Vlastní výzkum, 2021)

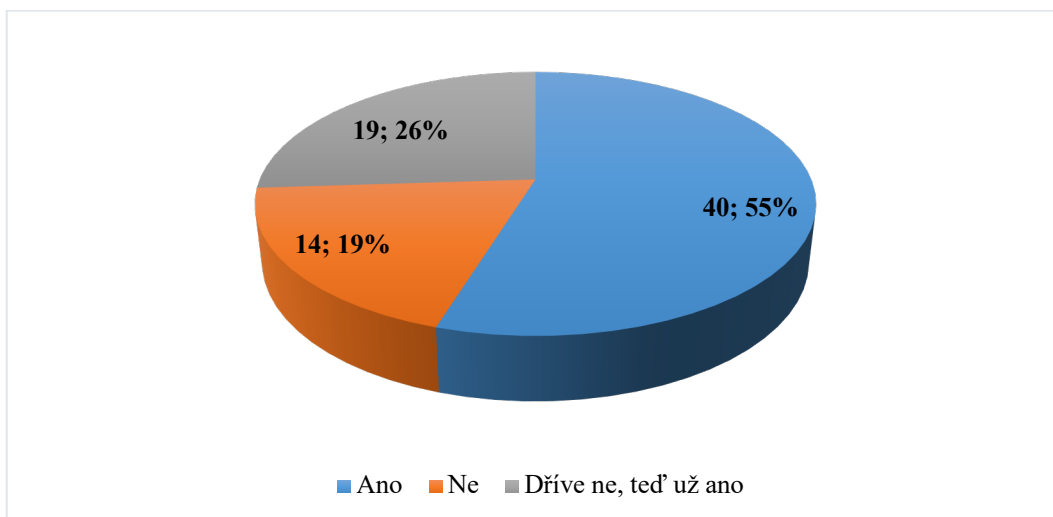
Na otázku, *zda si rodiče uvědomují vznik digitální stopy svého dítěte na sociálních sítích* odpovědělo 39 (53 %) z dotazovaných, že ano. 26 (35 %) odpovědělo, že dříve ne teď už ano a 9 (12 %) z dotazovaných odpovědělo, že ne viz Obrázek č. 23.

Obrázek č. 23 Uvědomění si vzniku digitální stopy sdílením fotografie/videem

(Zdroj: Vlastní výzkum, 2021)

Obrázek č. 24 znázorňuje odpovědi respondentů, zda si uvědomují rizika spojená se sdílením fotografií/videí jejich dětí na sociálních sítích. 40 (55 %) uvedlo, že ano, 19 (26 %) si dříve rizika neuvědomovalo, ale nyní už ano a 14 (19 %), odpovědělo, že ne viz Obrázek č. 24.

Obrázek č. 24 Uvědomění si rizik spojených se sdílením fotografií/videí dětí respondenty
(Zdroj: Vlastní výzkum, 2021)

9 Diskuse

V této bakalářské práci byly stanoveny čtyři cíle, od kterých se odvíjely stanovené hypotézy. Z našeho výzkumu vyplynulo, že 14,9 % respondentů má otevřený profil pro kohokoliv na dané sociální síti a 69 % respondentů uvedlo, že je jejich profil nastaven pouze pro jejich přátele. Tato získaná data se shodují s výzkumem, který byl prováděn na Univerzitě Palackého v Olomouci, kde je uvedeno, že 74,29 % rodičů má svůj profil v režimu pouze pro přátele a 5,12 % mají profil nastaven pro veřejné (Kopecký, Szotkowski, 2018). Z těchto uvedených výsledků, které vzešly z našeho výzkumu, vznikla otázka ohledně respondentů, kteří mají i v nynější době otevřený profil pro všechny uživatele Facebooku a nijak tím tedy nechrání jak své soukromí, tak ani soukromí svých přátel a případně dětí vyskytujících se na sdílených fotkách nebo videích. Veškeré sdílené soukromé informace, videa, fotografie, jak o sobě samotném, tak o svých blízkých, ve chvíli zveřejnění vlastní majitel dané sociální sítě nebo internetového portálu. Tudíž uživatel ztrácí kontrolu nad šířením dané fotografie nebo videa a je tak velice těžké tomuto jevu zabránit. Na to také navazují další velice závažné problémy, týkající se šikany, kyberšikany a pedofilie. S čímž se ztotožňují autorky Bláhová a Šlašová (2012), které uvádějí, že cílem agresora je co nejvíce zesměšnit a ublížit oběti kybernetického útoku prostřednictvím informačních a komunikačních médií. Dále dle Kumara (2019) lidé využívají internetové služby k tomu, aby mohli nenápadně a surově útočit na ostatní uživatele zpoza obrazovky. Z tohoto důvodu se domníváme, že prevence rizikového chování na sociálních sítích je cílena primárně na děti, avšak ne tolik na rodiče, které by tato rizikovost nemusela ani napadnout.

V rámci výzkumu bylo zjišťováno, zda rodiče sdílejí fotky a videa na internetu (sociálních sítích). Z našich získaných dat vyplynulo, že 57 % respondentů sdílí fotografie a videa svých dětí. Naproti tomu stojí získaný fakt, že 44 % respondentů nesdílí žádné fotografie ani videa. Z výzkumu provedeného Univerzitou Palackého v Olomouci vyplývá, že získaná data se shodují s našim výzkumem, jelikož vyšší procento respondentů fotografie a videa sdílejí na dané sociální sítě (Kopecký, Szotkowski, 2018). Autoři Janouch (2014) a Kirkpatrick (2011) se shodují na tom, že nejrozšířenější platformou, kterou lidé využívají je Facebook. Tato tvrzení vyplývají i z našeho výzkumu, kdy respondenti (78 %) uvedli, že nejčastěji sdílejí fotografie, či videa atp. na právě zmíněné sociální síti. V dnešním online světě je také velmi využívanou sociální sítí Instagram, který postupně nabírá na popularitě (Mattern, 2017). Z vlastního výzkumu

jsme došli k závěru, že sociální síť Instagram je druhou nejvyužívanější platformou (22 %). I když se v našem výzkumu respondenti nezmínili, že sdílejí videa na Tik Tok, tak z vlastního průzkumu dané sociální sítě je v celku jednoznačné, že se tento jev poměrně rozrůstá, s čímž souhlasí i Kopecký (2019) a Inizio (2020), kteří uvádějí, že je tato aplikace jedna z nejnavštěvovanějších a nejstahovanějších. Je však důležité podotknout, že se s tímto setkáváme spíše u zahraničních profilů, ale i čeští uživatelé tuto formu sdílení začínají také využívat. Jedním z cílů této bakalářské práce bylo „zjistit, co vede rodiče k tomu, aby na sociálních sítích poskytovali ostatním informace o svých dětech.“ Odpovědi na tento cíl jsme získali z otázky č. 19 „Co je důvodem ke sdílení fotografií/videoí atp. s Vaším dítětem?“ Z výsledků vyplynulo, že 43,2 % respondentů sdílí fotografie, či videa atd. za účelem chlubení se svými dětmi ostatním na sociálních sítích. Tento jev podpořil polský výzkum od Anny Brosch (2016) v článku *When the Child is Born into the Internet: Sharenting as a Growing Trend among Parents on Facebook*, kde popisuje, že sdílení může nepochybně uspokojit potřebu seberealizace a společenského postavení rodičů. Z vlastních zkušeností na sociálních sítích se domníváme, že rodiče videa a fotografie sdílejí za účelem jakéhosi chlubení a zvyšování tzv. ega, či sebevědomí skrze sdílené fotografie a jejich následného „lajkování“ a komentování jinými uživateli, avšak někteří rodiče fotografie a videa sdílejí ve velkém množství a neuvědomují si rizika, která mohou mít velmi těžký dopad na samotné dítě v budoucnosti. Na tyto získaná data vyplývá také otázka, zda si rodiče uvědomují, že se v dnešní době na sociálních sítích a internetových stránkách vyskytují tzv. predátoři (pedofilové), kteří sdílené fotografie a videa využívají k pornografii. Autoři Dušek, Večeřová–Procházková (2010) se shodují, že daní predátoři si vybírají své nezletilé oběti i na zmíněných internetových stránkách bez ohledu na jejich pohlaví. Tato skutečnost byla zdokumentována v dokumentu *V síti* od Víta Klusáka a Barbory Chalupové, který měl premiéru v roce 2020. V tomto dokumentu byli zachyceni internetoví predátoři, kteří nemají problém s kontaktováním nezletilých dětí. Bylo zde zachyceno i vyhrožování zveřejněním poslaných fotografií. Proto si myslíme, že je důležité se touto problematikou zabývat.

Z výzkumu dále vyplynulo, že 17,6 % respondentů sdílí fotografie, videa atd. z důvodu vytváření tzv. virtuálního rodinného alba. Tyto výsledky jsou porovnatelné s výsledky v bakalářské práci Drahoňovské (2012), která uvádí, že 52,77 % z dotazovaných sdílí fotografie z důvodu uchování si důležitých momentů života, zhmotnění vzpomínek a vytvoření rodinných alb. Velkou otázkou je také zachování GDPR, kdy dle Donovanova

(2020) sharenting představuje velký zásah do lidských práv nezletilých. Tato práva porušují samotní rodiče, kteří ačkoliv mají právo na sdílení jakýchkoliv informací dle jejich uvážení, je toto v rozporu práv zachování identity nezletilého. Na tuto problematiku jsme se zaměřili v dotazníku otázkou „*Jaký druh fotografií/videí Vašich dětí sdílíte na sociálních sítích?*“, kde drtivá většina respondentů (89,2 %) uvedla, že sdílejí fotografie, či video, kde je tvář dítěte snadno rozpoznatelná. Čímž se potvrzuje zvýšené nebezpečí zneužití sdílené fotografie, či videa predátorem. V rámci GDPR jsme respondentům položili otázky, zda si uvědomují, že sdílením fotografií, videí a soukromých informací o svých dětech zakládají jejich digitální stopu na internetu a sociálních sítích a vytvářejí jim tím pomyslnou sociální identitu. Na tyto otázky respondenti odpověděli, že ano. U těchto odpovědí, jsme se pozastavili a snažili se pochopit toto vyjádření, avšak nás stále překvapuje jev, že respondenti vědí, jaká jsou rizika spojená se sociálními sítěmi, a i přesto sdílejí spoustu fotografií a videí o svých dětech. Tyto odpovědi mají na nás dopad lehkomyšlnosti respondentů. Od tohoto zjištění byla odvozena následující otázka, a to z jakého důvodu rodiče sdílejí fotografie, či videa jejich dětí na internetu či sociálních sítích. Mnoho respondentů odpovědělo, že fotografie, či videa sdílejí z důvodu udržení kontaktu s blízkými, kteří nejsou v dosažitelné vzdálenosti k osobnímu kontaktu. V tomto případě je zde na místě naše pochopení s ohledem na přísné zabezpečení soukromého účtu. Díky tomuto důvodu můžeme na sharenting nahlížet i z pozitivní stránky. S čímž souhlasí i Steinberg (2017), který uvádí, že se rodiče díky online prostředí mohou podělit o úspěchy svých dětí, předávat rady a zkušenosti o rodičovství a pyšnit se svým narozeným dítětem. Sharenting také může vést k podpoře rodičů, které patří do komunity rodičů dětí s různým stupněm mentálního či tělesného postižení. Výzkum obsahoval i respondenty, kteří mají děti, jsou aktivní na sociálních sítích, avšak nesdílejí žádné fotografie ani videa a soukromé informace svých dětí na sociálních sítích. Dle průzkumu odpovědí těchto respondentů můžeme obecně určit, že respondenti jsou zásadně proti takovému sdílení. Tito respondenti dle výtahu z občanského zákoníku (viz Příloha 3) tak dodržují svá rodičovská práva a povinnosti, které mají vůči dětem.

Dále jsme se v našem výzkumu ptali mladých lidí, potencionálních budoucích rodičů, ve věku 18–26 let, jaký mají názor, či pohled na sdílení fotografií a videí na sociálních sítích. Ve většině se respondenti shodují s tím, že tuto aktivitu na sociálních sítích nepodporují a přijde jim to zbytečné a někdy až nevkusné. Dále respondenti uvádějí, že pokud je to v jakési pomyslné míře, dá se toto chování rodičů na internetu a sociálních

sítích akceptovat. Pomyslnou mírou chápání sdílení fotek a videí respondenti často uvádějí např. rodinné fotografie, důležité události a okamžiky. Z těchto výpovědí vyplynulo osobní zamyšlení nad tím, že respondenti si ve výpovědích poměrně protičeří, jelikož označují rodičovské chování na sociálních sítích ve většině jako nepochopitelné, avšak zároveň uvádějí, že v případě důležitého okamžiku, rodinné fotografie, oslavy a podobné události, je zveřejňování fotografií v pořádku.

Z výsledků výzkumu a výše zmíněných informací vyplývá, že pojem sharenting je ve společnosti tabuizován. Z tohoto důvodu bychom se přikláněli k dalšímu rozvíjení do povědomí o tomto pojmu z preventivních důvodů jak u dětí, tak u rodičů. Pojem bychom dostali do povědomí například skrze media, reklamy, či brožury u lékařů atd.

10 Závěr

Bakalářská práce se zabývala problémem Sharenting – nadměrné sdílení informací o dětech jejich rodiči. Toto téma není ve společnosti tolik medializováno, jelikož není chápáno jako takový problém jako je např. šikana, či kyberšikana, i přesto že tyto sociální patologie s problematikou velice úzce souvisí, tento problém si však mnoho lidí neuvědomuje a lze tak posuzovat, že je v dnešní době chápán jako jakási normalita.

V teoretické části je nastíněné rizikové chování a jeho prevence, dále se práce zabývala rodinou, rodičovstvím a rodičovskou rolí. V další kapitole se práce věnovala aktuálně nejvyužívanějšími sociálními sítěmi, kde popsala jednotlivé sociální sítě a platformy. Práce se také v jednoduchosti dotkla judikatury související se sharentingem a v poslední kapitole objasnila pojem sharenting, jeho pozitiva, negativa a budoucí rizika sdílení informací o dětech.

V praktické části se práce zabývala kvantitativním výzkumem pomocí online dotazníkového šetření, kde se podařilo získat na 221 respondentů. Tato bakalářská práce byla zaměřena na čtyři cíle, na které navazovaly tři hypotézy. Prvním cílem bylo zjistit, zda si rodiče uvědomují, jaká rizika s sebou nese sdílení informací o jejich dětech. Druhým cílem bylo zjistit, co vede rodiče k tomu, aby na sociálních sítích poskytovali ostatním informace o svých dětech. Třetím cílem bylo zjistit, zda rodiče získávají od dětí souhlas se sdílením jejich fotografií, videí na internetu nebo sociálních sítích. A posledním čtvrtým cílem bylo zjistit, jaký názor na sdílení informací o dětech mají budoucí rodiče. Odvíjející hypotézy zněly následovně: První hypotézou bylo, že rodiče s vyšším typem vzdělání si uvědomují rizika, která s sebou nese nadměrné sdílení informací o jejich dětech. Druhá hypotéza byla taková, že rodiče s vyšším typem vzdělání si uvědomují, že sdílení informací o jejich dítěti, navždy zanechá svou digitální stopu. Třetí, poslední hypotézou bylo, že uvědomění si rizik, která s sebou nese nadměrné sdílení informací o dětech je ovlivněn věkem rodičů.

Na základě výsledků bylo zjištěno, že rizika, která jsou spojena se sdílením fotografií, či videí na sociálních sítích si rodiče již uvědomovali nebo si rizika uvědomili v průběhu vyplňování našeho dotazníku. Co se týče zjištění důvodů sdílení fotografií, či videí na sociální sítě, nejčastějšími odpověďmi bylo sdílení pro pobavení přátel, pochluvení se ostatním uživatelům svým dítětem a shromažďování na sociální síti rodinné fotky, alba a vzpomínky. Z výsledků, také vyplývá, že rodiče se ve většině případů dětí nedožadují

souhlasu ke sdílení fotografií, či videí na sociální sítě. Co se týče názoru budoucích rodičů na sdílení fotografií, či videí na sociálních sítích, je po důkladném prozkoumání každé samotné psané odpovědi zobecněný názor spíše nesouhlasný a v některých případech i nepochopitelný.

Díky získaným výsledkům se nám potvrdila nevědomost společnosti o této problematice, proto si myslíme, že dané výsledky bakalářské práce mohou být zajímavým podkladem pro širší výzkum této problematiky a možného rozšíření do povědomí společnosti. Na dnešní moderní společnost mají velký vliv media a internet, proto si myslíme, že by bylo vhodné pojem sharenting vštípit do povědomí například právě skrze media, reklamy, či brožury u lékařů atd., kvůli případnému zamyšlení se nad touto problematikou a následně snížit tak možná rizika. Dále výsledky mohou být podnětem pro nejrůznější vzdělávací a osvětové programy nejen pro rodiče, ale i širokou veřejnost.

11 Seznam použitých zdrojů

1. BĚLÍK, V., HOFERKOVÁ, S., KRAUS, B., 2017. *Slovník sociální patologie*. Praha: Grada. 120 s. ISBN 978-80-271-9968-6.
2. BESSANT, C., 2018. Sharenting: balancing the conflicting rights of parents and children. *Communications Law*, 23(1), 7-24. ISSN 1746-7616.
3. BLÁHOVÁ, R., ŠALŠOVÁ, L., 2012. *Problémy se třídou? Typy a náměty pro třídní učitele*. Praha: Raabe. 92 s. ISBN 978-80-87553-40-4.
4. BROKEŠOVÁ, N., 2018. *Instagram for Students*. [online]. Praha: AMI Digital [cit. 2020-11-16]. Dostupné z: <httpser://www.amidigital.cz/digikydy/instagram-for-students/>
5. BUŘIČOVÁ KADLECOVÁ, J., 2010. *Pedagogická intervence u žáků ZŠ*. Praha: Wol-ters Kluwer Česká republika. 332 s. ISBN 978-80-7357-603-5.
6. BŮŽEK, A., MICHALÍK, J., 2000. *Informatorium (nejen) o právech dítěte se zřetelem k otázkám výchovy a vzdělávání*. Olomouc: UP v Olomouci, 170 s. ISBN 80-244.0054-5
7. CLEMENTE, M. N., 2002. *The marketing glossary: Key terms, Concepts and Application*. New Jersey: Clemente Communications Group, LLC. 453 s. ISBN 0-9719434-0-0.
8. DOČEKAL, D., ECKERTO VÁ, L., 2013. *Bezpečnost dětí na internetu: rádce zodpovědného rodiče*. Praha: Computer Press. 224 s. ISBN 978-80-2513-804-5.
9. DUŠEK, K., VEČEŘOVÁ-PROCHÁZKOVÁ, A., 2010. *Diagnostika a terapie duševních poruch*. Praha: Grada. 632 s. ISBN 978-80-247-1620-6.
10. HALL, G. C N., HIRSCHMAN, R., OLIVER, L. L. 1995. *Sexual Arousal and Arousability to Pedophilic Stimuli in a Community Sample of Normal Men. Behavior Therapy*. 681–694 s. Dostupné z: http://www.ipce.info/ipceweb/Library/97-048_article.html
11. CHALOUPKOVÁ. H., HOLÝ. P., URBÁNEK. J., 2019. *Mediální právo. Komentář*. Praha: C. H. Beck. 555 s. ISBN 978-80-247-1620-6.

12. INIZIO. 2020. *Co je to Tik Tok a jak jej využít pro marketing?* [online]. Blog Inizio. [cit.2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.inizio.cz/blog/tik-tok-jej-vyuzit-marketing/>
13. INTERNETEM BEZPEČNĚ. 2019. *Sociální síť.* [online] Karlovy Vary: you connected, z.s. [cit. 2021-04-20] Dostupné z: <https://www.internetembezpecne.cz/internetem-bezpecne/socialni-media/socialni-site/>
14. JAK NA INTERNET, 2020. *Ochrana dětí na internetu.* [online]. CZ.NIC, z. s. p. o. [cit. 2020-11-14]. Dostupné z: <http://www.jaknainternet.cz/page/1700/zavislost-na-internetu/>
15. KABÍČEK, P. a kol., 2014. *Rizikové chování v dospívání a jeho vztah ke zdraví.* Praha: Triton, 344 s. ISBN 978-80-7387-793-4.
16. KALINA, K., 2008. *Základy klinické adiktologie.* Praha: Grada. 392 s. ISBN 978-80-247-1411-0.
17. KIRKPATRICK, D., 2011. *Pod vlivem Facebooku: příběh z nitra společnosti, která spojuje svět.* Brno: Computer Press. 320 s. ISBN 9788025135730.
18. KNOTKOVÁ, D. 2004 In: PŘADKA, M. *Kapitoly ze sociální pedagogiky.* 2. vydání. Brno: Masarykova Univerzita. ISBN 80-210-3469-6.
19. KOLÁŘ, M., 2011. *Nová cesta k léčbě šikany.* Praha: Portál. 336 s. ISBN 978-80-7367-871-5.
20. KOPECKÝ, K., 2019. *Jste rodiče? A jste aktivní v prostředí internetu? Možná i vy provozujete sharenting* [online]. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta [cit. 2020-11-04]. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/rodicum-ucitelum-zakum/1405-jste-rodice-a-jste-aktivni-v-prostredi-internetu-mozna-i-vy-provozujete-sharenting>
21. KOPECKÝ, K., SZOTKOWSKI, R., 2018. *Rodič a rodičovství v digitální éře.* [online] [cit. 2020-11-04]. O2 Czech Republic & Univerzita Palackého v Olomouci. Centrum prevence rizikové virtuální

komunikace. E-bezpečí. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/ke-stazeni/vyzkumne-zpravy/107-rodic-a-rodicovstvi-v-digitalni-ere-2018/file>

22. KOPECKÝ, K., 2019. Problém zvaný Tik Tok. *E-Bezpečí*. 4(1), 5-11. ISSN 2571-1679. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php?view=article&id=1403>
23. KOVÁŘOVÁ, P., 2019. *Informační bezpečnost žáků základních škol. Lekce v knihovnách*. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. 264 s. ISBN 978-80-210-9270-9
24. KOZEL, M. 2011. *Moderní metody a techniky marketingového výzkumu*. 2. vydání. Praha: Grada. 304 s. ISBN 978-80-247-3527-6.
25. KOŽÍŠEK, M., PÍSECKÝ, V., 2016. *Bezpečně n@ internetu: průvodce chováním ve světě online*. Praha: Grada. 176 s. ISBN 978-80-247-5595-3.
26. KRAMMER, H. CH., Becoming a family therapist. 1980. In: SOBOTKOVÁ, I. 2007. *Psychologie rodiny*. 2. vydání. Praha: Portál. s. 228. ISBN 978-80-7367-250-8.
27. KRAUS, B., HRONCOVÁ, J., 2010. *Sociální patologie*. 2. vydání. Hradec Králové: Gaudeamus. 50 s. ISBN 978-80-7435-080-1.
28. KREBS, V. a kol. 2010. *Sociální politika*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR. 544 s. ISBN 978-80-7457-585-4.
29. KŘIVOHLAVÝ, J. 2004. *Pozitivní psychologie. Radost, naděje, odpouštění, smířování, překonávání negativních emocí*. Praha: Portál. 196 s. ISBN 80-7178-835-X.
30. KUMAR, A., 2019. *Multimedia Tools and Applications*. Department of Computer Science & Engineering, Delhi Technological University, Delhi, India. Springer Nature B.V: Scholarly Journals. ISSN 13807501.
31. MACEK, P. 2003. *Adolescence*. 2. vydání. Praha: Portál. 141 s. ISBN 80-7178-747-7.

32. MANAGEMENT, MARKETING., 2021. *Metody a techniky sběru dat*. [online]. [cit. 2021-04-21]. Dostupné z: <http://managment-marketing.studentske.eu/2010/09/8-metody-techniky-sberu-dat.html>
33. MARTÍNEK, Z., 2015. *Agresivita a kriminalita školní mládeže*. 2. vydání. Praha: Grada. 192 s. ISBN 978-80-247-5309-6.
34. MATTERN, J., 2017. *Instagram*. Minneapolis: Abdo Publishing. 32 s. ISBN 9781680775754.
35. MIOVSKÝ, M., a kol. 2003. *Příručka k provádění výběru metodou sněhové koule: snowball sampling*. Praha: Úřad vlády České republiky. 108 s. ISBN 80-86734-08-0.
36. MIOVSKÝ, M., a kol., 2010. *Primární prevence rizikového chování ve školství*. Praha: Sdružení SCAN. 253 s. ISBN 978-80-87258-47-7.
37. MIOVSKÝ, M., a kol., 2015. *Prevence rizikového chování ve školství*. 2. vydání. Praha: Klinika adiktologie 1. LF UK v Praze a VFN v Praze. 2015. 328 s. ISBN 978-80-7422-392-1.
38. MŠMT. 2019. *Metodický pokyn k řešení šikany ve školách* [online] [cit. 2020-10-11] dostupné z: <https://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/msmt-aktualizuje-metodicky-pokyn-k-reseni-sikany-ve-skolach>
39. MŠMT., 2010. *Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních*. [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [cit. 2020-08-05]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceniapokyny>
40. MVCR.CZ. 2003. *Bezpečnostní strategie ČR*. [online]. [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/riziko.aspx>
41. PAVLÍČEK, A., 2010. *Nová média a sociální síť*. Praha: Oeconomica. 181 s. ISBN 978-80-245-1742-1.

42. PLUNKETT, I. A. 2019. *Sharenthood—Why We Should Think before We Talk about Our Kids Online*. Cambridge: The MIT Press. 240 s. ISBN978-02-620-4269-7.
43. PROCHÁZKA, M., 2012. *Sociální pedagogika*. Praha: Grada. 288 s. ISBN 978-80-247-4033-1.
44. PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. 2003. *Pedagogický slovník*. 4. vydání. Praha: Portál322 s. ISBN 80-7178-772-8.
45. PUNCH, K., F. 2015. *Úspěšný návrh výzkumu*. Praha: Portál. 232 s. ISBN 978-80-262-0980-5.
46. RYŠAVÝ, D., 2002. *Metody a techniky sociálního výzkumu*. Olomouc: Univerzita Palackého. 112 s. ISBN 80-244-0577-6.
47. ŘÍČAN, P. 1995. *Agresivita a šikana mezi dětmi: jak dát dětem ve škole pocit bezpečí*. Praha: Portál. 95 s. ISBN 80-7178-049-9.
48. ŘÍČAN, P., JANOŠOVÁ, P., 2010. *Jak na šikanu*. Praha: Grada. 160 s. ISBN 978-80-247-2991-6.
49. SHAPIRA, N., MCELROY, S., 2000. *Psychiatric features of individuals with problematic internet use* [online]. Bethesda: National Library of Medicine [cit. 2020-10-14]. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/m/pubmed/10708842/>
50. SIMON, L. 2011. *Social media dangers: Get informed—protect your child*. United States of America: Xibris Corporation. 23s. ISBN978-14-568-4257-4.
51. SKOPALOVÁ, J. 2010. *Záblesky bezpečí dítěte*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. 38 s. ISBN 978-80-244-2567-2.
52. Smluvní podmínky. In: Facebook [online]. California: Facebook, 2019 [cit. 2020-02-12]. Dostupné z: <https://cs-cz.facebook.com/legal/terms>
53. SOBOTKOVÁ, I. 2007. *Psychologie rodiny*. 2. vydání Praha: Portál. 228 s. ISBN 978-80-7367-250-8.
54. SOBOTKOVÁ, V., a kol. 2014. *Rizikové a antisociální chování v adolescenci*. Praha: Grada. 152 s. ISBN 978-80-247-4042-3.

55. STAŠOVÁ, L. a kol. 2001. *Člověk – prostředí – výchova. K otázkám sociální pedagogiky*. Brno: Paido. 78-85 s. ISBN 80-7315-004-2.
56. STEINBERG, S.B., 2017. [online] *Sharenting: Children's Privacy in the Age of Social Media*. 66 Emory L.J. 839: University of Florida Levin College of Law UF Law Scholarship Repository [cit. 2020-12-8] Dostupné z: <https://scholarlycommons.law.emory.edu/elj/vol66/iss4/2>
57. STRAŠÍKOVÁ, B. 2004. *V roli rodičů a prarodičů*. Praha: Husitská teologická fakulta UK: Karolinum. 58 s. ISBN 80-246-0848-0.
58. ŠAFÁŘOVÁ, M. a kol., 2002. *Rizikové chování v adolescenci: Utváření a vývoj osobnosti*. Brno: Bannister & Principal. 10 s. Utváření a vývoj osobnosti. ISBN 80-85947-83-8.
59. ŠIRŮČKOVÁ M. 2015. Rizikové chování. In: Miovský M., a kol. *Výkladový slovník základních pojmů školské prevence rizikového chování*. Praha: 1. Lékařská fakulta, Klinika adiktologie. 161 s. ISBN 978-80-7422-393-8.
60. HRUŠÁKOVÁ. M. a kol., *Občanský zákoník II. Rodinné právo*. Praha: C. H. Beck. 801 s. ISBN 978-80-7400-503-9.
61. ŠTĚRBOVÁ, D. 2013. *Rodiny s postiženými dětmi: „Tak trochu jiné rodiny?“*. Olomouc: UP v Olomouci, 158 s. ISBN 978-80-254-3459-9.
62. VÁGNEROVÁ, M. 2007. *Vývojová psychologie II*, Praha: Karolinum. 473 s. ISBN 978-80-246-1318-5.
63. VÁGNEROVÁ, M., 2014. *Současná psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha: Portál, 815 s. ISBN 978-80-262-0696-5.
64. VLČEK, J. 2012. *Facebook pohlí populární Instagram, zaplatí za něj miliardu dolarů* [online]. iDnes [cit. 2020-03-22]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/technet/internet/facebook-koupil-vyvojarskou-spolecnost-aplikace-instagram.A120409_203409_sw_internet_hro
65. VÝROST, J., SLAMĚNÍK, I. 2008. *Sociální psychologie*. Praha: Grada. 416 s. ISBN 978-80-247-1428-8.

66. Zákon č. 104/1991 Sb., o sjednání Úmluvy o právech dítěte, 1991. [online]. [cit. 2021-03-04]. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 22, s. 502–512. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=104&r=1991>
67. Zákon č. 2/1993 Sb. Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky, 1993. [online]. [cit.2021-03-04]. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 1, s. 17–23. ISSN 1211-1244. Dostupné z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2/1993&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
68. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. 2012. [online]. [cit. 2021-03-04]. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 33, s. 1206–1365. ISSN 1211-1244. Dostupné z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=89/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

12 Seznam tabulek a obrázků

- Tabulka č. 1** Vzájemná korelace typu vzdělání a uvědomování si rizik na internetu
- Tabulka č. 2** Vzájemná korelace vzdělání a zakládání digitální stopy na internetu.
- Tabulka č. 3** Vzájemná korelace věku respondentů a uvědomění si rizik sdílení na internetu.
- Obrázek č. 1** Desatero rodičů
- Obrázek č. 2** Pohlaví respondentů
- Obrázek č. 3** Věk respondentů
- Obrázek č. 4** Rodinný stav respondentů
- Obrázek č. 5** Výše dosaženého vzdělání respondentů
- Obrázek č. 6** Zaměstnání respondentů
- Obrázek č. 7** Zda mají respondenti děti
- Obrázek č. 8** Počet dětí respondentů
- Obrázek č. 9** Sdílení fotek/videí na sociálních sítích respondenty
- Obrázek č. 10** Sociální sítě využívané respondenty pro sdílení fotografií/videí
- Obrázek č. 11** Nastavení profilu na sociálních sítích
- Obrázek č. 12** Typ sdílených fotografií a videí
- Obrázek č. 13** Věk dítěte respondenta při prvním sdílení fotografie/videoa
- Obrázek č. 14** Pohlaví dítěte respondenta
- Obrázek č. 15** Druh sdílených fotografií/videí
- Obrázek č. 16** Nejčastěji související fotografie
- Obrázek č. 17** S kým jsou fotografie sdíleny
- Obrázek č. 18** Důvod vedoucí ke sdílení fotografií/videí na sociálních sítích

- Obrázek č. 19** Důležitost zpětné vazby v podobě komentářů a označení To se mi líbí
- Obrázek č. 20** Dotazování pro sdílení fotografií/videí
- Obrázek č. 21** Zakládání vlastních profilů dětem respondenty
- Obrázek č. 22** Uvědomění si sdílení soukromých informací dětí respondentů
- Obrázek č. 23** Uvědomění si vzniku digitální stopy sdílením fotografie/videem
- Obrázek č. 24** Uvědomění si rizik spojených se sdílením fotografií/videí dětí respondenty

13 Seznam zkratek

ČR	Česká republika
DPČ	Dohoda o provedení činnosti
DPP	Dohoda o provedení práce
GDPR	Ochrana osobních údajů
GS	Goldenhar Syndrome
IBM SPSS	International Business Machines Corporation Statistical Package for the Social Sciences
IP adresa	Adresa internetového protokolu
MŠMT	Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy
OSN	Organizace spojených národů
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
SMA	Spinální muskulární atrofie
TCS	Treacher Collins Syndrome
WHO	Světová zdravotnická organizace

14 Seznam příloh

Příloha 1	Dotazník
Příloha 2	Ukázka webových stránek
Příloha 3	Výtah ze zákona č. 89/2012 Sb.
Příloha 4	Přehled sociálních sítí

Příloha 1 Dotazník

1. Pohlaví
 - a. Žena
 - b. Muž

2. Věk
 - a. 18–20
 - b. 21–26
 - c. 27–35
 - d. 36–45
 - e. 46–55
 - f. 55 a více

3. Rodinný stav
 - a. Svobodný/á
 - b. Žiji s partnerem/kou
 - c. Ženatý/vdaná
 - d. Rozvedený/á
 - e. Vdovec/vdova

4. Dosažené vzdělání
 - a. Základní škola
 - b. Střední škola s maturitou
 - c. Střední škola s výučním listem
 - d. Vyšší odborné vzdělání
 - e. Vysoká škola

5. Zaměstnání
 - a. Nezaměstnaný
 - b. Zaměstnaný na poloviční úvazek
 - c. Zaměstnaný na plný úvazek
 - d. Příležitostně pracující
 - e. OSVČ
 - f. Na mateřské/rodičovské dovolené
 - g. DPP, DPČ (Brigáda)

6. Děti
 - a. Ano
 - b. Ne

7. Počet dětí
 - a. 1
 - b. 2
 - c. 3

- d. 4 a více
8. Sdílení fotografií na sociální síť
- a. Ano
 - b. Ne
9. Jaké sociální síť, či internetové platformy jsou využívány pro sdílení fotografií, či videí atp. dětí
- a. Facebook
 - b. Instagram
 - c. TikTok
10. Jak je nastaven profil na sociálních sítích
- a. Můj profil je veřejný – má k jeho obsahu přístup kdokoliv
 - b. Své dítě a své dítě s dalšími dětmi
 - c. Společné fotografie Vás a Vašeho dítěte
 - d. Jiné
11. Jaké fotografie jsou sdíleny
- a. Pouze své dítě
 - b. Své dítě a své dítě s dalšími dětmi
 - c. Společné fotografie Vás a Vašeho dítěte
 - d. Jiné
12. Kolik bylo dítěti, když byla poprvé sdílena jeho fotka/video na sociální síti?
- a. 0 – 3
 - b. 4 – 6
 - c. 7 – 10
 - d. 11 – 15
 - e. 16 – 17
13. Jaké je pohlaví dítěte/děti
- a. Chlapec/i
 - b. Dívka/y
 - c. Chlapec/i i dívka/y
14. Jaký druh fotografií/videí dětí
- a. Fotku/video tváře dítěte, která není rozpoznatelná
 - b. Fotku/video tváře dítěte, která lze jednoduše rozpoznat
15. Fotografie často souvisejí s
- a. Rodinná fotografie
 - b. Dovolena
 - c. Sport
 - d. Oslavy
 - e. Vzácný okamžik

- f. Koníčky
- g. Jiné

16. S kým jsou fotografie obvykle sdíleny

- a. Členové rodiny
- b. Partner/ka
- c. Přátelé
- d. Profilová fotka
- e. Cizí lidé, kteří mají volný přístup k mému profilu

17. Co je důvodem ke sdílení fotografií/videí atp. s dítětem

- a. Chci se pochlubit svým dítětem (i sám sebou) ostatním
- b. Chci pobavit přátele
- c. Chci na svém profilu shromážďovat rodinné fotografie
- d. Nemám tušení, prostě to dělám
- e. Jiné

18. Záleží na odezvě sdílené fotografie dítěte (lajky, komentáře, atd)

- a. Spíše Ano
- b. Ne, je mi to jedno

19. Povolení od dítěte, zda je možno fotografii sdílet

- a. Ano, vždy
- b. Většinou ne
- c. Vůbec se neptám

20. Zakládání dětem vlastní profily na sociálních sítích a sdílení na nich fotografií/videí

- a. Ano
- b. Ne

21. Uvědomění si, že sdílením fotografií/videí dochází ke sdílení soukromých informací dítěte

- a. Ano
- b. Ne
- c. Dříve ne, teď už ano

22. Uvědomění si, že sdílením fotografií/videí dochází k zakládání digitální stopy na internetu

- a. Ano
- b. Ne
- c. Dříve ne, teď už ano

23. Uvědomění si rizik, která jsou spojena se sdílením fotografií/videí (Pedofilie, Kyberšikana, šikana)

- a. Ano

- b. Ne
- c. Dříve ne, teď už ano

24. Zda dotazník změnil uvažování, či přístup ke sdílení informací o dětech.

25. Jaký je názor na sdílení fotografií/videí a soukromých informací o dětech jejich rodiči?

Ukázka vizuální podoby dotazníku

Nadužívání sociálních sítí - Sharenting

Dobrý den, jsem studentkou Zdravotně sociální fakulty Jihočeské Univerzity v Českých Budějovicích. Tento dotazník je vytvořen pro výzkum do bakalářské práce zabývající se nadužíváním sociálních sítí u rodičů, kteří nadměrně sdílejí informace o svých dětech. Předem děkuji za Váš čas, jež jste do vyplňování dotazníku vložili.

*Obligatoire

Pohlaví *

- Žena
 Muž

Uveďte Váš věk *

- 18 - 20
 21-26
 27-35
 36-45
 46-55
 55 a více

Uveďte Váš rodinný stav *

- Svobodný/á
 Žiji s partnerem/kou
 Ženatý/vdaná
 Rozvedený/á
 Vdovec/vdova

Uveďte Vaše nejvyšší dosažené vzdělání *

- Základní škola
 Střední škola s maturitou
 Střední škola s výučním listem
 Vyšší odborné vzdělání
 Vysoká škola

Zaměstnání *

- Nezaměstnaný
 Zaměstnaný na poloviční úvazek
 Zaměstnaný na plný úvazek
 Příležitostně pracující
 OSVČ
 Na mateřské/rodičovské dovolené
 DPP, DPČ (Brigáda)

Máte dítě/děti ? *

- Ano
 Ne

Suivant

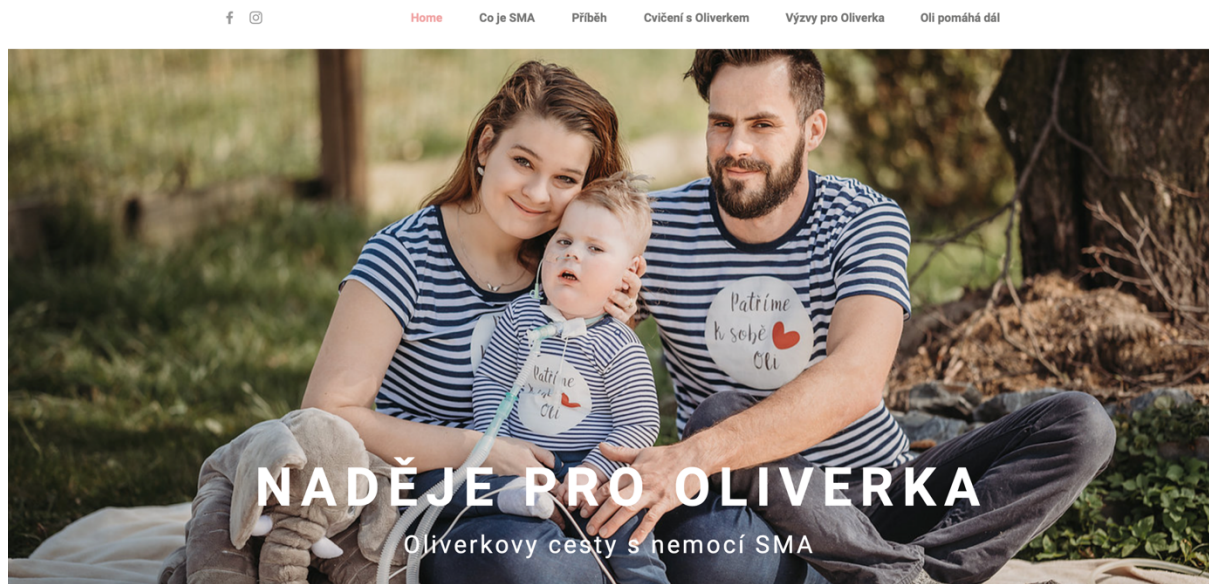
N'envoyez jamais de mots de passe via Google Forms.

Ce contenu n'est ni rédigé, ni cautionné par Google. Signaler un cas d'utilisation abusive - Conditions d'utilisation - Règles de confidentialité

Google Forms

 Demande d'accès en écriture

Příloha 2 Ukázka webových stránek

(Zdroj: www.nadejeprooliho.cz, 2021)

(Zdroj: www.betecs.cz, 2021)

Treacher Collins syndrom (TCS)

Tento syndrom si získal název po anglickém chirurgovi a oftalmologovi **Treacheru Collinsovi**. Poprvé tenhle syndrom byl popsán panem Thomsonem (1846), později pak švýcarským oftalmologem **Franceschettim** a genetikem **Kleinem**, proto se můžete setkat s označením **Franceschetti – Klein syndrom**. Další názvy pro tento syndrom mohou být **Berry Treacher Collins syndrom** nebo **Franceschetti – Zwahlen syndrom**. Tento syndrom spadá do diagnózy pod kódem **Q75.4**, který nese název **Mandibulofacialní dysostóza (MFD1)**. Podle **Mezinárodní statistické klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů** spadají diagnózy pod kódem Q00-Q99 do **vrozených vad, deformací a chromozomálních abnormalit**, kam se řadí i **Goldenhar syndrom**.

Search...

Nejnovější příspěvky

[Česká televize – pořad KLÍČ – Treacher Collins](#)

[Vzácní 2021 – FN BRNO](#)

[Odborné závěrečné práce](#)

[Školačka Emma – Břeclavský deník](#)

[Šance dětem – článek o TCS](#)

Nejnovější komentáře

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx: [Petra GS \(SK\)](#)

[Beseda v Tamtam v Pardubicích – Život nejen se sluchadly | Život se syndromem: Treacher Collins syndrom \(TCS\)](#)

[Beseda v Tamtam v Pardubicích – Život nejen se](#)

(Zdroj: www.zivotsesyndromem.cz, 2021)

Goldenhar syndrom (GS)

Goldenhar syndrom byl nazván podle švýcarského lékaře **Mauriceho Goldenhara** ve 20.století (1952), který tento syndrom popsal. Kromě tohoto názvu se můžete setkat s názvy jako **Hemifacialní microsomie** (v překladu „menší strana tváře“), dále **Oculo – auriculo – vertebrální dysplazie (OAV)**, kde je včetně postižení oka a ucha zahrnuto i postižení páteře.

Goldenhar syndrom může být mnohem složitější verzi OAV, zatímco hemifacial microsomia může být mírnější verzi.

Jedná se podobně jako u TCS, o **autozomální**

Search...

Nejnovější příspěvky

[Česká televize – pořad KLÍČ – Treacher Collins](#)

[Vzácní 2021 – FN BRNO](#)

[Odborné závěrečné práce](#)

[Školačka Emma – Břeclavský deník](#)

[Šance dětem – článek o TCS](#)

Nejnovější komentáře

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx: [Petra GS \(SK\)](#)

[Beseda v Tamtam v Pardubicích – Život nejen se sluchadly | Život se syndromem: Treacher Collins syndrom \(TCS\)](#)

[Beseda v Tamtam v Pardubicích – Život nejen se](#)

(Zdroj: www.zivotsesyndromem.cz, 2021)

Příloha 3 Výtah ze zákona č. 89/2012 Sb.

ZÁKON ze dne 3. února 2012 občanský zákoník

ČÁST PRVNÍ OBECNÁ ČÁST

Hlava I

Předmět úpravy a její základní zásady

Díl 1

Soukromé právo

§ 3

(1) Soukromé právo chrání důstojnost a svobodu člověka i jeho přirozené právo brát se o vlastní štěstí a štěstí jeho rodiny nebo lidí jemu blízkých takovým způsobem, jenž nepůsobí bezdůvodně újmu druhým.

(2) Soukromé právo spočívá zejména na zásadách, že

- a) každý má právo na ochranu svého života a zdraví, jakož i svobody, cti, důstojnosti a soukromí,
- b) rodina, rodičovství a manželství požívají zvláštní zákonné ochrany,
- c) nikdo nesmí pro nedostatek věku, rozumu nebo pro závislost svého postavení utrpět nedůvodnou újmu; nikdo však také nesmí bezdůvodně těžit z vlastní neschopnosti k újmě druhých,

Díl 3

Ochrana soukromých práv

§ 12

Každý, kdo se cítí ve svém právu zkrácen, může se domáhat ochrany u orgánu vykonávajícího veřejnou moc (dále jen „orgán veřejné moci“). Není-li v zákoně stanoveno něco jiného, je tímto orgánem veřejné moci soud.

§ 13

Každý, kdo se domáhá právní ochrany, může důvodně očekávat, že jeho právní případ bude rozhodnut obdobně jako jiný právní případ, který již byl rozhodnut a který se s jeho právním případem shoduje v podstatných znacích; byl-li právní případ rozhodnut jinak, má každý, kdo se domáhá právní ochrany, právo na přesvědčivé vysvětlení důvodu této odchylky.

Pododdíl 2

Podoba a soukromí

§ 84

Zachytit jakýmkoli způsobem podobu člověka tak, aby podle zobrazení bylo možné určit jeho totožnost, je možné jen s jeho svolením.

§ 85

- (1) Rozšiřovat podobu člověka je možné jen s jeho svolením.
- (2) Svolí-li někdo k zobrazení své podoby za okolností, z nichž je zřejmé, že bude šířeno, platí, že svoluje i k jeho rozmnožování a rozšiřování obvyklým způsobem, jak je mohl vzhledem k okolnostem rozumně předpokládat.

§ 86

Nikdo nesmí zasáhnout do soukromí jiného, nemá-li k tomu zákonný důvod. Zejména nelze bez svolení člověka narušit jeho soukromé prostory, sledovat jeho soukromý život nebo pořizovat o tom zvukový nebo obrazový záznam, využívat takové či jiné záznamy pořízené o soukromém životě člověka třetí osobou, nebo takové záznamy o jeho soukromém životě šířit. Ve stejném rozsahu jsou chráněny i soukromé písemnosti osobní povahy.

§ 88

(1) Svolení není třeba, pokud se podobizna nebo zvukový či obrazový záznam pořídí nebo použije k výkonu nebo ochraně jiných práv nebo právem chráněných zájmů jiných osob.

§ 89

Podobizna nebo zvukový či obrazový záznam se mohou bez svolení člověka také pořídít nebo použít přiměřeným způsobem též k vědeckému nebo uměleckému účelu a pro tiskové, rozhlasové, televizní nebo obdobné zpravodajství.

§ 90

Zákonný důvod k zásahu do soukromí jiného nebo k použití jeho podobizny, písemnosti osobní povahy nebo zvukového či obrazového záznamu nesmí být využit nepřiměřeným způsobem v rozporu s oprávněnými zájmy člověka.

Oddíl 3

Rodiče a dítě

Pododdíl 3

Rodičovská odpovědnost

§ 870

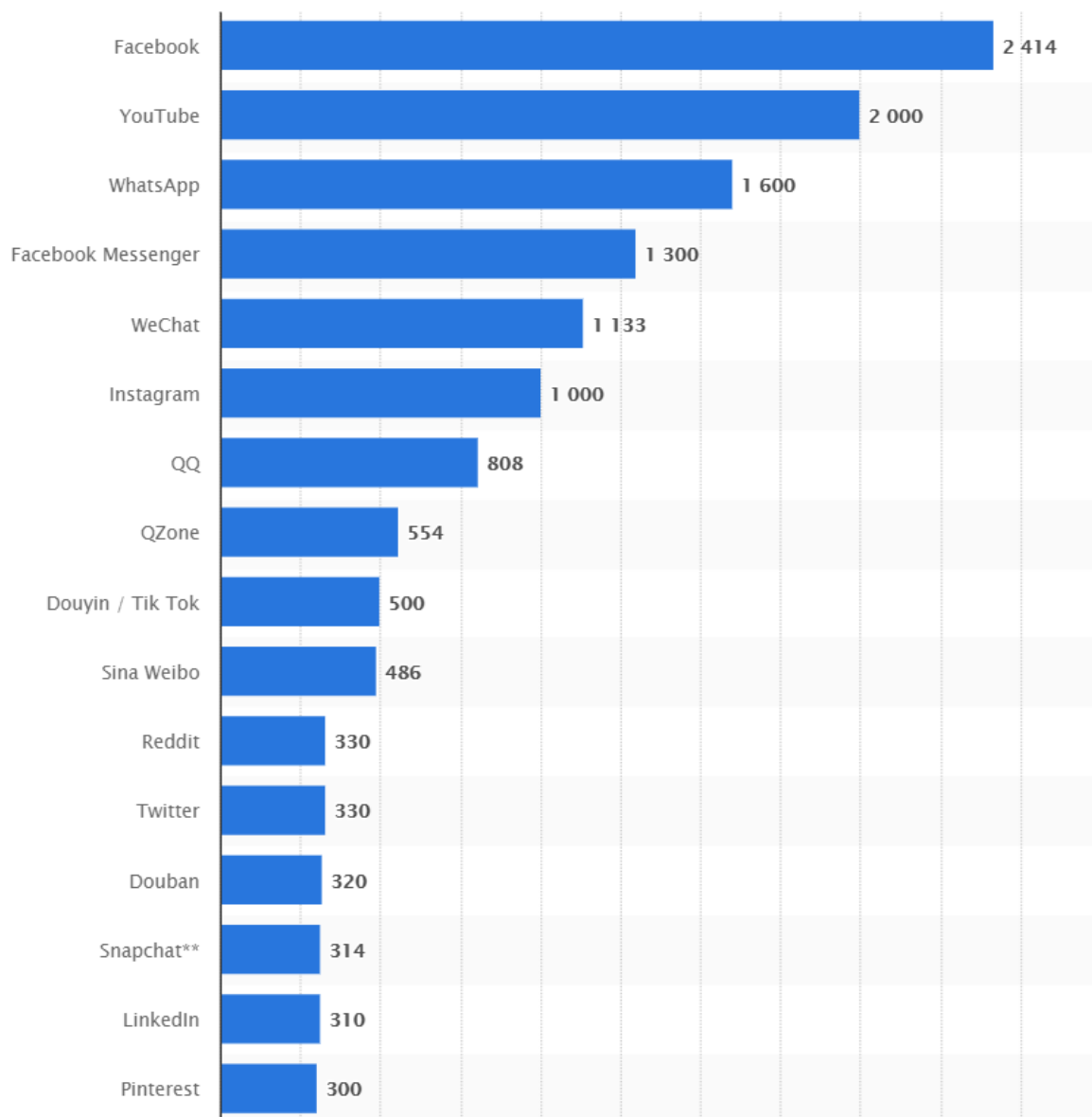
Nevykonává-li rodič svoji rodičovskou odpovědnost řádně a vyžaduje-li to zájem dítěte, soud jeho rodičovskou odpovědnost omezí, nebo omezí její výkon, a zároveň stanoví rozsah tohoto omezení.

§ 871

(1) Zneužívá-li rodič svoji rodičovskou odpovědnost nebo její výkon, anebo svoji rodičovskou odpovědnost nebo její výkon závažným způsobem zanedbává, soud jej jeho rodičovské odpovědnosti zbaví.

(2) Spáchal-li rodič proti svému dítěti úmyslný trestný čin, nebo použil-li rodič své dítě, které není trestně odpovědné, ke spáchání trestného činu, nebo spáchal-li rodič trestný čin jako spolupachatel, návodce, pomocník či organizátor trestného činu spáchaného jeho dítětem, soud zvlášť posoudí, nejsou-li tu důvody pro zbavení rodiče jeho rodičovské odpovědnosti.

Příloha 4 Přehled sociálních sítí

(Zdroj: <https://www.internetembezpecne.cz/internetem-bezpecne/socialni-media/socialni-site/>, 2019)